23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1995 ՇԱԲԱԹ # 247 (1001)

Ազգ

Azg
armenian daily

Ստամբուլի իշխանությունները բռնագրավել են Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու կալվածները

Պոլսում հրատարակվող հայկական 2 օրաթերթեր՝ «Ժամանակն» ու «Մարմարան» իրենց 19 դեկտեմբերի համարներում տեղեկացնում են, որ Ստամբուլի Էյուբ շրջանի խաղաղատեսությունը անցկացրել է որոշում Սուրբ Աստվածածին հայկական եկեղեցուն պատկանող եւ Իսլամբեյ շրջանում գտնվող կալվածները բռնագրավելու մասին: Այդ որոշումը, ըստ երկու թերթերի, ցնցել ու զարմացրել է ողջ պոլսահայությանը, որը վիրավորված է նաեւ այն հանգամանքից, որ Էյուբի խաղաղատեսությունը համապատասխան մարմիններին բավարար ժամանակ չի տվել հարցը գանգատարկելու համար: Թուրքահայոց պատրիարքության իրավաբանների խումբն արդեն ձեռնարկել է խաղաղատեսության հետ շփումների եւ պատրաստվում է ավելի վերին ատյաններում որոշումը չեղյալ հայտարարելու մասին դիմումներ կատարել: «Ժամանակ» թերթը հիշեցնում է, որ Էյուբի խաղաղատեսը անդամ է ծայր արմատական Ռեֆահ կուսակցության:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ելցինը Տեր-Պետրոսյանին առաջարկություն է արել վերջնական լուծման վերաբերյալ

Դեկտեմբերի 22-ին ՌԴ նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին է հանձնել Բորիս Ելցինի ուղերձը ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման վերաբերյալ, որտեղ առաջարկություններ են արված բանակցությունների ակտիվացման, առկա զինադադարի ամրապնդման եւ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի վերջնական լուծման ուղիների կապակցությամբ: Ինչպես տեղեկացրին ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից, Վլադիմիր Կազիմիրովը երեկ է ժամանել Բաքվից: ՀՀ նախագահին հանդիպելուց հետո Ռուսաստանի բանագնացը կմեկնի Ստեփանակերտ: ԼՏ

Կլաուս Քինկել. Գերմանիան «ազնիվ միջնորդ» ղարաբաղյան խնդրում

Դեկտեմբերի 22-ին Գերմանիան եւ Ադրբեջանը ստորագրեցին համաձայնագիր ներդրումների երկկողմանի պաշտպանության, գիտական եւ մշակութային համագործակցության եւ երկրորդ համաշխարհային պատերազմի գերմանացի զինվորների գերեզմանների պահպանման մասին: Համաձայնագրերը ստորագրել են Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը եւ Գերմանիայի արտգործնախարար Կլաուս Քինկելը, որը Երեւան կատարած այցից հետո մեկօրյա այցով ժամանել էր Բաքու: DPA գործակալության հաղորդման համաձայն, նախագահ Հեյդար Ալիեւի, վարչապետ Ֆուադ Գուլիեւի եւ Հասանովի հետ տեղի ունեցած բանակցությունները կենտրոնացած էին Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ լուծման շուրջ: Պրն Քինկելը երկու հարեւանների հաշտեցման կոչ է արել՝ ասելով, որ Գերմանիան խաղաղության բանակցություններում պատրաստ է հանդես գալ որպես «ազնիվ միջնորդ»: «ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ջանքերը՝ ուղղված խաղաղության հաստատմանը, արդեն նկատելի առաջընթացի են հասել», ասել է ԳԴՀ արտգործնախարարը: Ըստ նրա, ժամանակն է, որպեսզի երկու երկրները սկսեն անմիջական բանակցություններ: ԼՏ

ԱՄՆ-ը Հայաստանին կտրամադրի 15 մլն. դոլլար վարկ

ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայության տեղեկատվության համաձայն, պարզվում է, որ ԱՄՆ-ի կառավարությունը ՀՀ կառավարությանը հացահատիկի ձեռքբերման համար կտրամադրի 15 մլն. դոլլար վարկ 30 տարով (մարումը 7 տարի անց, առաջին 7 տարվա սպասարկման տոկոսը 1,75, մնացած տարիներին՝ 2,25): ՀՀ կառավարությունը դեկտեմբերի 21-ին հավանություն է տվել համապատասխան հայ-ամերիկյան համաձայնագրի նախագծին: Սա առաջին անգամ է, որ ԱՄՆ-ի կառավարությունը Հայաստանին հատկացնում է վարկ, այլ ոչ թե մարդասիրական օգնություն: Վարկի տրամադրման ժամանակը չի նշվում: ԼՏ

ԼՂՀ-ում ընդունվեց «Ժողպատգամավորի կարգավիճակի մասին» օրենքը

Դեկտեմբերի 21-ին տեղի ունեցավ ԼՂՀ խորհրդարանի հերթական նիստը, որի ժամանակ քննարկվեց ժողպատգամավորի կարգավիճակի մասին օրենքի նախագիծը՝ նկատի առնելով ԼՂՀ նախագահի դիտողություններն ու առարկությունները: Որոշ հոդվածներում ուղղումներ մտցնելուց հետո խորհրդարանն ընդունեց «Ժողպատգամավորի կարգավիճակի մասին» օրենքը: ԼՏ

Հունվարի 1-ից նվազագույն աշխատավարձը՝ 720 դրամ

ՀՀ վարչապետի որոշմամբ, 1996 թ. հունվարի 1-ից ՀՀ-ում աշխատավարձի նվազագույն չափը սահմանվել է 720 դրամը (ներկայումս այն հավասար է 540 դրամի, կամ մոտ 1,2 ԱՄՆ դոլլարի): Ըստ կառավարության մամուլի ծառայության տեղեկատվության, նույն որոշմամբ բարձրացվել են նաեւ բյուջետային հիմնարկների աշխատողների աշխատավարձերը, նպաստները եւ կրթաթոշակները: Բարձրացման չափերը չեն նշվում, հայտնվում է, որ որոշումն ամբողջությամբ կիրառարկվի ավելի ուշ: ԼՏ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հների եւ նորերի պայքար ՀՀՇ 7-րդ համագումարում

Աշոտ Սարգսյան. «ՀՀՇ շարժումը համարելու հոսք կա, որտեղ զգալի տեղ են կազմում պաշտոնյաները»

Վանո Սիրադեղյանը համագումարին ներկա չէր

ՆԱԻՐԱ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

Դեկտեմբերի 22-ին կառավարության նիստերի դահլիճում իր աշխատանքները սկսեց ՀՀՇ 7-րդ համագումարը: Ըստ մանդատային հանձնաժողովի նախագահ Վարդգես Մկրտչյանի ներկայացրած տեղեկանքի, ընտրվել է 407 պատգամավոր համագումարի մասնակցելու համար: Հրավիրվածներ են եղել ՀՀ նախագահին, կառավարությունը (2 հոգի), ԱԺ-ի 39 ՀՀՇ-ական պատգամավորներին, ՀՀՇ վարչությունը (30 հոգի), ՀՀՇ վարչության աշխատակազմի ՀՀՇ անդամներին (14 հոգի): Հրավիրներ են ուղարկվել ՀՀ փոխնախագահին, ԳԱԱ-ին, Երկրապահներին, ԿԲՀ-ին, ԿԲ-ին, ԱԺ-ում ներկայացված պատգամավորական խմբակցություններին, որոնցից ներկա էր միայն կոմկուսի մեկ ներկայացուցիչ:

Օրակարգում նախատեսված են կանոնադրական փոփոխություններ, որոնցում էլ զետեղված է ՀՀՇ համագումարի մեխը. ՀՀՇ-ն 7-րդ համագումարում հավակնում է կուսակցություն դառնալ:

ՀՀՇ 2-րդ համագումարում առաջին անգամ դրվեց կազմակերպության կուսակցության վերածվելու հարցը: Հետագա բոլոր համագումարներում այդ հարցը քննարկվում էր, սակայն ժամանակին հարցի արդիականությունը հնարավոր չէր լինում ստորադասել համագումարների ընդհանուր մթնոլորտին:

Եվ ահա 7-րդ համագումարում այդ հարցը դրվել է լուծելի մի հարթության:

Համագումարի դահլիճում խոսք փոխ ընդ էին կազմում այն պատգամավորները, որոնք մասնակցել են ՀՀՇ առաջին համագումարներին: ՀՀՇ-ի կյանքում մի զգալի փոփոխություն էր: ՀՀՇ-ն կուսակցության վերածելու պատճառը կազմակերպության «կայուն կեցվածքն» է: Առա Սահակյանի ընդունումն էլ ներկայացուցիչները բացատրում էին նրանով, որ նման պահանջ դնում է հենց ժամանակաշրջանը: Սա կայուն Սահմանադրության ուշադիր ընթերցումից անցած մեկ այդպես էլ չի տանք այն տողը, ուստի ՀՀՇ-ն կուսակցության վերածելու պահանջ չի վեր: Այդ փոփոխությունը պայմանների նախադրյալներ ստեղծում է ՀՀՇ-ն առաջիկա նախագահական ընտրություններին: Այդ հարցը հատկապես կարեւոր է ՀՀՇ-ի համար, քանի որ հուլիսի 5-ի Սահմանադրության համաձայն ընտրությունները որոշակի խնդիրներ դրեցին ՀՀՇ-ի առջեւ:

Տես էջ 2

ԱՇԽԱՐՀ

Կվասնեւսկին այսօր կբարձրանա գահ

ՎԱՐՇԱՎԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՖՓ: Լեհաստանի նախկին նախագահ Լեխ Վալենսան այսօր վերադարձավ իր ծննդավայր Գդանսկ, որտեղից սկսել էր իր մեծ ուղեւորությունը դեպի նախագահական աթոռ: Նորընտիր նախագահ Ալեքսանդր Կվասնեւսկին վաղը (շաբաթ) կստանձնի իր նախագահական պաշտոնը: Երկրի գերագույն դատարանն այսօր անտեսեց եւ անհիմն հայտարարեց Վալենսայի իշխանության վերջին օրերին վարչապետ Յոզեֆ Օլեքսիի դեմ հարուցված պետական դավաճանության մասին գործը: Հիշեցնենք, որ Լեխ Վալենսան մերժել էր ներկա գտնվել նախկին կոմունիստ Կվասնեւսկու նախագահական երդման արարողությանը: Նա երդվել էր անպայման վերադառնալ նախագահական աթոռ:

Վրաստանում դարձյալ ձերբակալություն

ԹԲԻԼԻՍԻ, 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՈՆԻՏՈՐ: Վրացական իշխանությունները ձերբակալել են Գրուզնեֆտ պետական նավթարդյունաբերական ընկերության փոխնախարար Ռեւազ Միխանաշվիլուն՝ Շեւարդնաձեի դեմ դավադրություն կազմակերպած Իգոր Գեորգաձեի հետ մեղսակից գործակցության մեղադրանքով: Ավելին, Միխանաշվիլին մեղադրվում է նաեւ Գեորգաձեի գործունեությունը ֆինանսավորելու համար առօրինի նավթային գործարքներ կատարելու համար: Վրաց թերթերը գրում են, որ Գեորգաձեն վայելում է ՌԴ պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովի պաշտպանությամբ:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Պետդուման գումարեց հրաժեշտի նիստը

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր վերջին անգամ Ռուսաստանի Պետդուման հավաքվեց ներկայիս կազմով: Այդ նիստը անվանել են հրաժեշտի նիստ: Պատգամավորները քննարկելու են մի շարք դեռ չլուծված հարցեր, մասնավորապես քաղաքացիական կոդեքսի երկրորդ մասի օրինագիծը, որին անվանում են երկրի «տնտեսական սահմանադրություն»: Դումայի երկու տարվա աշխատանքի ընթացքում անցկացվել են 141 լիագումար նիստ եւ ընդունվել են 300 օրենք:

Ռուսաստանի ԿԸՀ-ի տվյալների համաձայն, առայժմ դեռ միայն ՌԴԿԿ-ը, ԼԴԿԿ-ը, «Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժումը եւ «Յաբլոկոն» են կուսակցությունների ցուցակներով կատարված ընտրությունների հետեւանքով իրենց ներկայացուցիչներին Պետդումա անցկացրել: Նրանց միջեւ եղած դասավորությունն էլ չի փոխվել: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության հաղորդման համաձայն 225 ընտրատարածքներից 195-ում տվյալները ճշտված են: Այդ տվյալների համաձայն, Կոմկուսը ստացել է ձայների 22, ԼԴԿԿ-ն 11,14, «Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժումը՝ 9,7 եւ «Յաբլոկոն»՝ 7,1 տոկոսը: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ երբ 5 տոկոսանոց արգելքը հաղթահարած 4 հասարակական կազմակերպությունները միասին ձայների 50 տոկոսը չստանան, ապա դա կարող է Սահմանադրական դատարանին դիմելու առիթ հանդիսանալ: Վերջին տվյալների համաձայն, ՌԴԿԿ-ը, ԼԴԿԿ-ն, «Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժումը եւ «Յաբլոկոն» միասին ձայների 49,94 տոկոսն են միայն ստացել: Հիշեցնենք, որ Ռուսաստանի ԿԸՀ-ը արդեն ամփոփել է միամանդատ ընտրատարածքների տվյալների մեծ մասը: Արդյունքները տպված են երեկվա «Ազգում»:

Վ. Ե.-Տ.

«Համասը» չի մասնակցի պաղեստինյան ընտրություններին

ԿԱՀԻՐԵ, 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, WSJ: Պաղեստինյան ծայրահեղական «Համաս» շարժումը մերժեց վերջ տալ Իսրայելի դեմ իր հարձակումներին եւ, միաժամանակ, հրաժարվեց մասնակցել պաղեստինյան ինքնավարության շրջանակներում առաջիկա ամիս տեղի ունենալիք ընտրություններին: Յասեր Արաֆաթը, որը Կահիրեում բանակցում էր «Համասի» ներկայացուցիչների հետ, ընդհատեց խորհրդակցություններն ու վերադարձավ Պաղեստին: Առաջիկա դեկտեմբերի 27-ին, Սուրբ Ծննդյան հաջորդ օրը, նա ճառ է արտասանելու Քրիստոսի ծննդավայրում՝ 3 օր առաջ պաղեստինցիներին վերադարձված Բեթղեհեմ քաղաքում:

Արհմիություններն ու կառավարությունը համաձայնության չեն եկել Ֆրանսիայում

Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, դեկտեմբերի 22-ի առավոտյան ավարտված սոցիալական հարցերին նվիրված կոնսուլտացիաներում վարչապետ Ալեն Ժյուպեն արհմիություններին եւ ձեռնարկիչներին առաջարկել է բանակցություններ սկսել աշխատանքային շաբաթի կրճատման շուրջը զբաղվածության ավելացման նպատակով: Նա հայտարարել է այն միջոցառումների մասին, որոնք կկիրառի կառավարությունը տնտեսական աճը խթանելու համար: Սակայն մի շարք արհմիութենական կենտրոնների ղեկավարների կարծիքով, հիասթափությունն ու զայրույթը շուտով կարող են զանգվածային բողոքների վերածվել: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ **տեղական**

Սկիզբը էջ 1

Այդ հարցին իր զեկուցման մեջ անդրադարձավ նաեւ ՀՀՇ վարչության նախագահ Տեր Հուսիկ Լազարյանը: Նա մտահոգություն հայտնեց, որ «համբավին եւ ընտրությունները ցույց տվեցին, որ կան շրջանային կազմակերպություններ, որոնք ոչինչ չարեցին համբավների եւ ռանք երկու դեմքով էլ», նշեց պրն. Արարքցյանը: «Հանրապետությունը» վեց ուժեղ կուսակցությունների միավորում է, որի կորիզը ՀՀՇ-ն է», ավելացրեց նա: «Այո, այսօր Հայաստանում կա ավելորդին ճգնաժամություն, կոռուպցիա, կաշառակերություն ամենաբարձր օղակներում», ընդգծեց Բ. Արարքցյանը: Այնուհետեւ միավորման խմբակցության Ալեքս Սարգսյանն ասաց. «Տոնախմբություն կարելի է վերածել համագումարը, սակայն տոնախմբության ժամանակը չէ»: «Ներկայումս մենք ամենազանգվածային կուսակցությունն ենք», ավելացրեց նա: «Նկատվում է ՀՀՇ շարքերի համալրում նոր, որտեղ զգալի տոկոս են

КՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հների եւ նորերի պայքար ՀՀՇ 7-րդ համագումարում

ընտրությունների համար»: Ըստ ՀՀՇ վարչության նախագահի, վաստակած շրջաններից են Երեւանի Սպանդարյանի, Արաբկիրի, Մյասնիկյանի շրջանները, Բաղրամյանը, Էջմիածինը, Թալինը եւ այլն: Մեզ այդպես էլ անհայտ մնաց, թե վերոհիշյալ շրջանային կազմակերպություններն էլ ավելի ի՞նչ պետք է անեին հուլիսի 5-ին:

Համբավի արդյունքների մասին խոսելիս վարչության անդամ Մկրտիչ Փիրոյանը ուղղակիորեն նկատեց. «Համբավի շուրջ մենք ստացանք մեր ուզած տոկոսը, բայց դա շատ փոքր տոկոս է թիվ 1 փաստաթղթի շուրջ»:

Համագումարում ելույթ ունեցավ նաեւ ԱԺ նախագահ, ՀՀՇ վարչության անդամ Բաբկեն Արարքցյանը: «Կարելի էր ասել միայն երկու բառ Սահմանադրության եւ ընտրությունների, եւ դրանով արձանագրել մեր հաջողությունները: Մենք հանդիպել հաղթանակներ ստահետեւ նա անդրադարձավ ՀՀՇ կառավարության հարաբերությունների նշելով, որ դրանք հստակեցման կարիք ունեն: «Կառավարության ընդամենը երկու ներկայացուցիչ են ՀՀՇ պատվիրակ, սա մտածելու տեղիք է տալիս», նշեց նա: Բ. Արարքցյանն անդրադարձավ նաեւ պետական ծառայողի եւ չինովնիկի տարբերությանը, նշելով, որ «չինովնիկները ճանաչում են պաշտոնափոխումները, իսկ պատասխանատվությունը կրում է մեր քաղաքական կազմակերպությունը»:

Պրն. Արարքցյանը միաժամանակ իր խոսքը քննադատական ոգով ասված ելույթն ավարտեց բավական լավատեսորեն նշելով. «Ես համոզված եմ, որ 1996 թ. նախագահական ընտրություններում դարձյալ մենք կհաղթենք»:

Հուլիսի 5-ի «արդյունքներից» ոգեւորված ՀՀՇ վարչության անդամ, ԱԺ «Հանրապետություն» զբաղեցնում պատասխանատու պաշտոններ», ընդգծեց նա:

Այս վերջին մտահոգությունն արտահայտեց նաեւ Աշոտի ներկայացուցիչը նշելով. «Այսօր, այս դահլիճում ես տեսա նոր դեմքեր, մարդիկ, որոնք ժամանակին հավատացել էին տեսնում հիմնականների հետ, իսկ այսօր մտնում են ՀՀՇ-ի շարքերը»:

Մեր կողմից ավելացնենք, որ հենց այդ մարդիկ էլ բացահայտ պայքարում են հին ՀՀՇ-ի վերջին մոհիկաններին կազմակերպությունից վանելու համար: Կարծում ենք, «նոր հիմնականների» համար համագումարի առաջնահերթ խնդիրը դա է լինելու:

Վաղը դեկտեմբերի 23-ին, ՀՀՇ համագումարում քննարկության կդրվեն Կանոնադրության փոփոխությունները, Համագումարի բանաձեւը, ինչպես նաեւ կկայանան վարչության նոր կազմի ընտրությունները:

«ԴՐՕ» ԳՈՐԾ

Արսեն Արծրունու համակարգիչն ու դիսկետները վերջապես կներկայացվեն դատարան

Դեկտեմբերի 22-ին ՀՀ Գերագույն դատարանի այսպես կոչված «Դրօ»-ի» գործով նիստում Արսեն Արծրունու պաշտպան Վահագն Ավագյանը միջնորդեց իր պաշտպանյալի բոլոր դիսկետների զննման վերաբերյալ: Ա. Արծրունին միացավ այդ միջնորդությանը՝ հայտարարելով, որ պաշտպանության համար իրեն անհրաժեշտ է հենց այդպիսի զննում, քանի որ ընտրվի զննման դեպքում իր համար դժվար կլինի ապացուցել հետաքննության կողմից տեղեկությունների հնարավոր կեղծումը:

Մեղադրյալ Հրանտ Մարգարյանն իր անհամաձայնությունը հայտնեց այդ կապակցությամբ եւ առաջարկեց զննել միայն այն դիսկետները, որոնք ընդգրկված են այս քրեական գործի նյութերում: Նրա կարծիքով, դիսկետների ուսումնասիրման համար անհրաժեշտ է ստեղծել անկախ փորձագետների խումբ, որոնք կառաջարկվեն ոչ թե Վ. Ավագյանի կամ ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարության ենթակայական մարմինների կողմից, այլ դատարանի: Դատարանը վստահեցրեց Ա. Արծրունուն, որ երբ վերջինս իր պաշտպանության նպատակով որեւէ դիսկետի զննման անհրաժեշտությունը առաջադրի, առաջ մերժում չի լինի: Որոշում ընդունվեց նաեւ մինչեւ դիսկետների եւ համակարգչի դատական զննման մեխանիզմի մշակումը, հարցաքննել այդ նյութերը զննած փորձագետներ Ռուբեն Թորոսյանին եւ Սոնա Սիմոնյանին:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Երեւանում անվանափոխվել են մի քանի փողոցներ ու դպրոցներ

Երեւանի քաղաքային խորհրդի Անվանակոչության հանձնաժողովի քարտուղար Սաբենիկ Գյուլբուդաղյանը հաղորդել է, որ վերջերս Երքաղխորհրդի նախագահությունը հաստատել է մայրաքաղաքի մի շարք տեղանունների անվանափոխումները: Էրեբունի թաղամասի Անդրֆեդերացիայի փողոցը վերանվանվել է հայ մեծանուն բեմադրիչ Վարդան Աճեմյանի անվամբ, Չելյուսկինցիների փողոցը՝ Տիգրան Մեծի 3-րդ նրբանցք, Նեկրասովինը՝ Լորիս Մելիքյանի, Հակոբ Հակոբյանի փողոցը՝ հայ մեծ նկարիչ Հարություն Կալենցի անվամբ: Սպանդարյանի շրջանի թիվ 57 դպրոցը կկրի Վահան Թոթովենցի անունը, Երեւանի ճեսածրության, խոսքի հոկեյի եւ ֆուտբոլի մանկապատանեկան դպրոցի ճեսածրության բաժանմունքը՝ հանրապետության բազմակի չեմպիոնուհի Նունե Աբրահամյանի անունը: Երքաղգործկոմի մշակույթի վարչության 2-րդ մշակույթի տունը կկոչվի Նոր Զեյթունի մշակույթի տուն:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Գիտությունների ակադեմիայի նախագահին նոր կարգավիճակ

Նախկին վարչապետը՝ նախարար

Ի կատարումն ՀՀ նախագահի 1993 թվականի մարտի 9-ի «Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների ակադեմիայի մասին» հրամանագրի, ՀՀ կառավարության դեկտեմբերի 21-ի նիստում ընդունվել է որոշում, ըստ որի լուծարվում է ՀՀ 1994 թ. նոյեմբերի 28-ի «Հանրապետության գիտական փորձաքննության համակարգի մասին» թիվ 546 որոշմամբ հաստատված Գիտական փորձաքննական խորհուրդը եւ ստեղծվում է ՀՀ վարչապետին առընթեր Գիտության եւ առաջատար տեխնոլոգիաների խորհուրդ, որտեղ կընդգրկվեն ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի համակարգի, բուհերի եւ մյուս գիտական հիմնարկների ճանաչված գիտնականներ: Ինչպես հայտնել են կառավարության մամուլի ծառայությունից, սահմանվել է, որ ՀՀ ԳԱԱ նախագահն ունի ՀՀ նախարարի կարգավիճակ: ՀՀ ԳԱԱ-ն իր գործունեությունը կոորդինացնում է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության, ինչպես նաեւ մյուս շահագրգիռ նախարարությունների եւ գերատեսչությունների հետ: ՀՀ կառավարության որոշմամբ, ԳԱԱ ակադեմիկոսների եւ թղթակից անդամների համար սահմանվել է ամենամսյա պարգեւավճար 20 հազար դրամի չափով: Ընդունվել է ՀՀ ԳԱ նախագահության առաջարկը ԳԱԱ ժամանակավոր օրինադրությանը համապատասխան ակադեմիկոսների ընտրություններ անցկացնելու մասին:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

Նվիրված ASALA-ի հոբելյանին

Հայաստանի Ազատագրության Հայ Գաղտնի Բանակը (ASALA)՝ իր ստեղծման միայն առաջին հինգ տարիների ընթացքում (1975-1980 թ.թ.) իրականացրել է ավելի քան 150 զինվորական գործողություն «թիրախ ունենալով թուրքական շահերը եւ դիվանագիտական անձնակազմը»: Առաքելական առաջին գործողությունն արձանագրվել է 1975-ի հունվարի 20-ին: Այդ օրը Գուրգեն Յանիկյանի հեղափոխական խմբակը ռմբահարում է հայության արտագաղթը կազմակերպող «ԱՆՉԱ» հաստատության Բեյրութի գրասենյակը: ASALA-ի քսանամյակին է նվիրված «Վասն Հայության Վասն Հայրենյաց» հուշամատյանը, որն թողարկել է Հ.Ա.Հ.Գ.Բ.-ի 20-ամյա տարեգիրքն է: Ժողովածուն ընթերցողին մանրամասնորեն ծանոթացնում է այն գաղափարին, որի հետեւորդն է Հ.Ա.Հ.Գ.Բ.-ն, տեղեկություններ հաղորդում ազգի նվիրյալների մասին, որոնցից շատերը նահատակվել են պատանեկան հասակում...

Տպագրության բարձր որակը եւ հասկանալի բազմաթիվ լուսանկարներ հարստացնում են գրքի բովանդակությունը, հնարավորություն տալով մոտիկից ճանաչել բոլոր նրանց, ում դեմքերը շատերին ծանոթ են միայն օրացուցային կամ նմանատիպ այլ հրապարակումներից:

Այն հանգամանքը, որ հուշամատյանը տպագրվել է հենց ASALA հրատարակչությունում, թույլ է տալիս ենթադրել, որ գրքում զետեղված փաստերն ու արձանագրությունները զերծ են մնացել գրաքննչական փոփոխությունից եւ զանազան «ամենագետների»:

Ա. Գ.

Հրդեհ Ավետիք Իսահակյանի անվան կենտրոնական գրադարանում

Դեկտեմբերի 22-ին ժամը 17:30-ին Երեւանի Ավետիք Իսահակյանի անվան կենտրոնական գրադարանի շենքում բռնկվել է հրդեհ, որը ժամանակին տեղ հասած հրշեջ խմբին հաջողվել է կես ժամվա ընթացքում մարել:

Նախնական վարկածներից մեկի համաձայն, հրդեհին սկսվել է աշխատակիցներից մեկի գտնվող պահարանում եւ այնուհետեւ տարածվել: Ըստ նախնական տվյալների, վնասը փոքր է, այրվել են մի քանի տասնյակ թերթեր եւ գրքեր: Մանրամասները ճշտվում են:

ՆՏ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ՊՈՒԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակը ԴԱՆԻԵԼ ԴԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ծառայությունը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Սահմանված բնակվարձի նոր սակագինը չի համապատասխանում իրական ինքնարժեքին

Ոչ ապագայում հնարավոր է, որ տեղի ունենա բնակվարձի չափերի փոփոխություն: Կոմունալային նաեւ ջրի, էլեկտրաէներգիայի, ջեռուցման սակագները: Ըստ Երքաղխորհրդի գործկոմի շենքերի եւ շինությունների շահագործման վարչության պետ Կամո Խաչատրյանի, վերոհիշյալ կոմունալ ծառայությունների սակագներից կհանվեն տեխպասարկման վճարները, որոնք կնցվեն բնակվարձի մեջ: Դեկտեմբերի 1-ից սահմանված նոր սակագների համաձայն, վերելակ ունեցող շենքերի չսեփականաշնորհված բնակարանների 1 քառ. մ-ի դիմաց վճարը կազմում է 9 դրամ, իսկ վերելակ չունեցող շենքերի 8 դրամ: Սեփականաշնորհված բնակարանների վարձը համապատասխանաբար կազմում է 8 եւ 7 դրամ: Ըստ Կ. Խաչատրյանի, բնակվարձի նոր սակագինը չի համապատասխանում իրական ինքնարժեքին, որը կազմում է 1 քառ. մ-ի դիմաց ամսական 14 դրամ: Միաժամանակ վարչության պետը զգուշացրեց, որ բնակվարձերը չմուծելու դեպքում համապատասխան ծառայություններ չեն կատարի այդքան ժամանակ, սանիտեխնիկական վերանորոգման, բակերի մաքրման աշխատանքները: Պատասխանելով թղթակցի այն հարցին, թե բնակչությունն արդյո՞ք վճարունակ է էլեկտրաէներգիայի, ջրի, ջեռուցման եւ բնակվարձերը մուծելու համար, պրն. Խաչատրյանը պատասխանեց, որ այդ խնդրի լուծումը կառավարության գործն է: «Գների բարձրացումը՝ կառավարության քաղաքականությունն է», ասաց նա: Կ. Խաչատրյանի կարծիքով, բնակֆոնդը պահպանելու լավագույն ձեւը համատիրությունների ստեղծումն է, որոնց թիվը Երեւանում արդեն հասել է 50-ի: Նա նշեց, որ համատիրությունում ընդգրկված շենքերի բնակիչները բնակվարձի փոխարեն վճարում են համատիրության վարձ, որը սահմանում են իրենք եւ իրենք էլ տնօրինում այդ գումարները:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Տեղական

ՄԵԴԻԱ

Անահիտ Թարխանյան. «Այսօր մեր ունկնդիրները մեզնից ավելին են պահանջում»

Դեռ մեկ տարի առաջ, երբ եթեր հեռարձակվեցին մայրաքաղաքային «Հայ FM» առաջին ռադիոկայանի հաղորդումները, «Ազգը» անդրադարձավ նրա գործունեությանը: Այն ժամանակ Հայ FM-ը ընդամենը 12 ժամ էր եթերում հնչում: Տնօրեն Անահիտ Թարխանյանը ծրագրում էր անցնել 24 ժամյա եթերի, կայուն նաեւ ռադիոկայանի աշխատանքները բարելավելու այլ նորաստեղծ ծրագրեր: Ինչմանով դրանք իրականություն դարձան, ինչպիսի՞ նոր խնդիրներ առաջացան: Այս հարցերի շուրջ էլ որոշեցինք զրուցել տնօրենի հետ:

– Դեռ մեկ տարի առաջ կյանքը մենք ունեինք բազմաթիվ խնդիրներ: Հիմնականը լույսի հարցն էր, բայց բավական ժամանակ պահանջվեց, որ ղեկավարի մենք մեր աշխատանքով արժանանանք այդ հարցի լուծմանը: Սկզբնական շրջանում եւ մեր ձայնը նորմատիվային էր աղմուկ, եւ լսելիությունն էր քիչ, եւ ծրագրերն էին սահմանափակ ժամանակահատվածի երաժշտության վրա: Միայն վերջերս իմացա, որ մեր հաղորդումները ձայնագրվում են եւ տարածվում արտասահմանում, ուր շատ սփյուռքահայեր «Հայ FM»-ի ձայնագրությունները լսում են մեքենաներում, դրանով իսկ առնչվելով հայրենիքի կարոտը:

– Այժմ FM-ի վրա ի հայտ են եկել այլ ռադիոկայաններ: Այդ առումով ես կողմնակից եմ առողջ մրցակցությանը: RFI-ից եւ արդեն սկսել էի սպասում, բայց պարզվեց, որ ավելի շատ քաղաքական հաղորդումներ է հեռարձակում: Իսկ երաժշտական հաղորդումները լսելու համար պետք է համապատասխան ժամերին տեղյակ լինես:

ԼՂՍՈ-ն երկար ժամանակ էր նախապատրաստվում, եւ մենք բախությունների բարգմանը:

– Ինձ թվում է, արդեն բնակչության մոտ 40 տոկոսը լսում է մեզ:

Նոր հետաքրքիր հաղորդումներ են ստեղծվել: Առավոտյան «Մի բաժակ սուրճի շուրջ» հաղորդումը նվիրված մեր բարի ցանկությունների միջոցով ուրախ տրամադրություններ ստեղծել: Հետաքրքիր հաղորդումներ կան Երեւանի տեսարժան վայրերի

կյանք, բայց բոլորը Հայ FM-ով հիացած էին եւ գոհ մեր աշխատանքից: Այս մեկ տարվա ընթացքում մեր եթերը լիովին փոխվեց:

Նախ, լրատվական բողարկումների ճանապը եւ որակը բարձրացավ: [illegible] շարունակություն սկսեցինք դարձնել երաժշտական նորություններին: Փոխարենը մեր ունկնդիրները բնավ բարձր են գնահատում ռադիոկայանի աշխատանքը, բայց նույն են, որ վերջին շրջանում ընկել է Հայ FM-ի որակը: Շատերը դժգոհում են կրկնություններից, ծրագրերի ընտրությունից: Ես շատ ուրախ եմ, որ այն, ինչ մի տարի առաջ նորույթ էր, այսօր այլեւս չի բավարարում: Նշանակում է, լայնացել է ոչ միայն մեր ունկնդիրների շրջանակը, այլեւ նրանց պահանջները: Հետեւաբար, մենք ազդել ենք ունկնդիրների վրա, կարողացել ենք աջակցել նրանց: Այժմ, պետք է զգաստանալ, նոր հետաքրքիր ծրագրեր ստեղծել, որպեսզի բավարարենք մեր ունկնդիրներին: Եւ նախեւառաջ ձգտում ենք մեր վարողների (դիջեյների) խոսքի մաքրմանը, երաժշտական համարների ընտրությանը մեծ ուշադրություն դարձնել: Դիջեյը բերեւս միակ օտար բանն է, որ օգտագործում ենք: Իհարկե, դժվարություն կա երկրային լեզվի ընտրության հարցում: Հայերեն խոսակցական լեզուն շատ վատ է հնչում, գրականը անչափ պաշտոնական է: Մենք ձգտում ենք գտնել դրանց միջինը: Ձգտում ենք ավելի շատ ուշադրություն

դարձնել նաեւ բարձր մակարդակի ժամանակակից երաժշտության վրա: Միայն վերջերս իմացա, որ մեր

կել այլ ռադիոկայաններ՝ RFI, ԼՂՍՈ: Ի՞նչ մակարդակում է այդ ռադիոկայանների հետ մրցակցությունը:

– Երբ միայնակ ես գործում հավասար է մահվան: Միշտ պետք է կողքից լսես այն բերությունները, կամ այն նոր գաղափարները, որ պետք է լինեն կատարելագործվես: վակախին լուրջ էինք վերաբերվում նրանց, բայց առայժմ նրանք անկանոն են եթեր դուրս գալիս: Առաջայում, կարծում եմ, ԼՂՍՈ-ն կլինի մեր հիմնական մրցակիցը:

– Դուք ցանկություն ունեիք, որ Հայ-FM-ը դառնա ամեն մի երեւանցու անբաժանելի ուղեկիցը, մայրաքաղաքի հոգսերի եւ ուրախությունների վերաբերյալ: Տնտեսական հաղորդումների շարք կա նվիրված սեփականաշնորհմանը: Ընտրությունների ընթացքում փորձեցինք մաշկի ձեւով ներկայացնել այդ մասին պատմող առավելագույն լրատվությունը, առանց կուսակցական որեւէ ուղղվածության:

Իսկ հիմա նոր հաղորդումներ ենք բացել, հրավիրում ենք պաշտոնյա անձանց, նախարարների, դեսպանների, նրանք ուղիղ եթերում պատասխանում են մեր ունկնդիրների ամենատար հարցերին: Մոսկվից ներկայացնում ենք նրանց:

Կիրակնօրյա երաժշտական հաղորդում կա, որ նվիրված է հայտնի արվեստագետներին, նրանց ստեղծագործություններին:

Հեռանկարային ծրագիր կա Հայ FM-ի հաղորդումները հեռարձակել նաեւ Ղարաբաղում:

– Շուտով Նոր տարի է, ի՞նչ նոր անակնկալներ եք մատուցելու ունկնդիրներին:

– 36 ժամյա անընդմեջ զվարճալի ծրագիր կլինի: Հարցազրույցներ կլինեն հանրապետության ճանաչված քաղաքական գործիչների, արվեստագետների, գործարարների հետ: Երեք կտրվեն հատուկ մարդկանց ցանկությունները ու մաղթանքները, որոնք նախօրոք կձայնագրվեն երեւանյան փողոցներում:

Մի խոսքով անակնկալներ կլինեն:

ՀԱՍՄԻԿ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Թոշակառուի հերթական բաց ձմեռը

Մեր թերթի դեկտեմբերի 13-ի համարում տպագրված «Ինչպե՞ս գոյատեւի միայնակ թոշակառուն... եւ ոչ միայն նա» հոդվածում պատմել էինք 2399 դրամ թոշակով սոցիալական անլուծելի դժվարությունների հետ միայնակ մարտնչող թոշակառուի՝ նախկին փականագործ Նորայր Սահակյանի մասին: Խմբագրություն կատարած նրա երկրորդ այցելությունից պարզվեց, որ վարդեպես Նորիկի մտահոգության գլխավոր առարկան, որի համար էլ հենց նա դիմել էր խմբագրություն, ակնկալելով... թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանի օժանդակությունը, չի արտացոլվել վերոհիշյալ հոդվածում: Խոսքը մի բավական «բաց» խնդրի մասին է: Բանն այն է, որ Հարավ-արեւմտյան Բ-2 թաղամասում գտնվող նրա բնակարանը 10 տարի շարունակ «ջրախեղդ է լինում» վերեւի բնակարանից՝ ողողելով ճաշասենյակը, խոհանոցը, լոգարանը, փչացնելով խորհրդային ժամանակներից պահպանված ռեմոնտը՝ բնակարանի ներքին կոկիկ հարդարանքը, որի վերականգնման հեռանկարի մասին ծածանել իսկ ավելորդ է: Բազմաթիվ բողոքների արդյունքը փաստաթղթերի հսկա կապոցն է (ակտեր, դատական վճիռներ, պարտավորագրեր եւ այլն): Ուշագրավ է, որ երբ ԲՇՏ-ի ներկայացուցիչները նախկինում բնակարանը ստուգում էին եւ համապատասխան ակտեր կազմում, ապա ԲՇՏ-ի ներկա յիս կառավարիչը չի էլ փորձում ուշադրության գեթ արտաքին տպավորություն ստեղծել: Նրա պատասխանը կարճ է. «Բողոքիր ուր ուզում ես»...

Չգիտեմ, այս հրապարակումը կօգնի՞ հուսահատության դուռը հասած մարդուն (գուցե, ընդհակառա՞կը), բայց ուզում եմ հուսալ, որ անփույթ հարեւանուհին, տեղամասային տեխնիկները եւ ԲՇՏ-ի կառավարիչն ի վերջո կհիշեն, որ «մարդը մարդուն բարեկամ է» եւ կօգնեն «չորացնելու» վարպետ Նորիկի բաց ձմեռը... Է. Գ.

Մայրաքաղաքում նոյեմբերին չի վճարվել 50-60 մլն դրամ կենսաթոշակ

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Նոյեմբերի հաշվարկով մայրաքաղաքի կենսաթոշակառուներին չի վճարվել 50-60 մլն դրամ: Համաձայն կենսաթոշակային եւ զբաղվածության ֆոնդից ստացված տեղեկատվության, թոշակների ժամանակին չվճարման բացը գոյանում է փոխհատուցումների անհամաչափականությունից: Բացցեւայնպես, ֆոնդից հույս են հայտնել, որ մինչեւ տարեվերջ մայրաքաղաքում կփակվեն թոշակառուների բոլոր պարտքերը:

Պետական հիմնարկներում «ամառային» եւ «ձմեռային» աշխատաժամեր

ՀՀ [illegible]վարության դեկտեմբերի 21-ի նիստում, կառավարության մամուլի ծառայության տեղեկատվության համաձայն, որոշվել է ՀՀ նախարարությունների, [illegible]ությունների, գերատեսչությունների, տեղական խորհուրդների գործադիր կոմիտեների ամենօրյա աշխատաժամանակի սկիզբը յուրաքանչյուր տարվա ապրիլի 1-ից մինչեւ հոկտեմբերի 1-ը սահմանել ժամը 08:00, իսկ հոկտեմբերի 1-ից մինչեւ հաջորդ տարվա ապրիլի 1-ը՝ ժամը 09:00: Որոշումն ուժի մեջ է մտնում 1996թ. հունվարի 1-ից:

ՆԱՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Էլեկտրաէներգիա արտադրողները պահանջում են

Հիմնարկ ձեռնարկությունների եւ բնակիչների կողմից սպառած էլեկտրաէներգիայի վարձը չվճարելը, առօրինի յարանցումները ծանր կացության մեջ են դրել էներգետիկներին: Շուրջ 1 տարի առաջ ՀՀ նախագահի ստորագրած հրամանագիրը առօրինի յարանցումների մասին, վերջերս ՀՀ վարչապետի դիմումը էլեկտրաէներգիա սպառողներին, ինչպես առում են, առայժմ տեղից չի շարժում: Անգամներկայի հրավիրմամբ առաջին հերթին տուժում են էլեկտրաէներգիա արտադրողները:

Որոտանի գետի վրա կառուցված է յոթ հիդրոկայանների համակարգը բազմին կառույցներով, արտադրանքի ծավալով ու նշանակությամբ ՀՀ էներգահամակարգում կարեւոր տեղ է զբաղեցնում: Այս օրերին լրանում է համակարգի հիմնադրման եւ նրա առաջնեկի Տաթեւ-ՀԷԿ-ի գործարկման 25-ամյակը: Համակարգն ունի 3 հիդրոկայան Տաթեւը, Շամբը, Սպանդարյանը, որոնց ընդհանուր հզորությունը 404 մեգավատ է, այն [illegible] Հայկական ԱԷԿ-ի մեկ էներգաբլոկը: Համակարգը վերջին տարիներին աշխատել է ծայրահեղ լարված պայմաններում, նաեւ երեւակայությունների [illegible] Նման զերլարված [illegible] [illegible] ավելի ծավալուն աշխատանքներ, [illegible] ֆինանսական միջոցներ չկան: Չկան, քանի որ սպառողները չեն վճարում, եւ Հայէներգոն ՀԷԿ-երի պահանջարկը չի կարողանում բավարարել:

Նման իրավիճակը Որոտանի ՀԷԿ-երի կոլեկտիվին դրել է անելանելի կացության մեջ: Կոլեկտիվը միաձայնով ՀՀ կառավարության նոյեմբերի 15-ի բնակչությանն ուղղված կոչին, նույնպես դիմեց սպառողներին խնդրելով հասկանալ իրենց տագնապը: Հեռավոր Զանգեզուրում, որը բազում ծանր օրերի ասպար է եղել հանրապետության բնակչությանը, այսօր այլեւս չեն կարող համակերպվել առօրինի յարանցումների, էլեկտրաէներգիայի գողության դեմ սարվող պայքարի անարդյունավետության փաստի հետ, որը, ի վերջո, ազդում է իրենց ֆինանսական դրության վրա:

Ջուր է «Հայք» թերթը, որի դեկտեմբերի 16-ի համարում մասամբ հրապարակվել է դիմումը, վերնագրում հարցականով, կասկածի տակ առնում Որոտանի ՀԷԿ-երի համակարգի կոլեկտիվի մտահոգությունը: Էլեկտրաէներգիա արտադրողները եւս էներգետիկներ են, բայց առօրինի յարանցումներ եւ սպառման գանձումներով զբաղվում են այլ կազմակերպություններ, «այլ էներգետիկներ»:

Նրանք հիմնավոր է, այդ առանձնահատկության մեջ չեն իրենց գործությունը: Իսկ էլեկտրաէներգիայի արտադրության գործընթացի պահպանման խնդիրը նրանց մտահոգող է նույնիսկ ամենօրյա հանգստացնող:

ՍԵՐԳԵՅ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Գորիս

ԱՌՕՐՅԱՆԻ

Ուսուցիչը գնաց կռվի

Օրերի հեռվից Հրայրը հիմա հարազատների, համագյուղացիների ու ծանոթների մեջ հառնում է որպես անհանգիստ հոգի, բարի, հաւատարիմ, հայրենիքը կյանքով պաշտպանելու պատրաստ նվիրյալ: Ասում են, թե իր ապրած օրերի ընթացքում ժամանակից շուտ էր հասունացել եւ լավ առիթով էր խոսում ծննդավայր Իջեւանի շրջանի Կիրանց հերոսական գյուղի համար, որը հայ ազատագրական զինված հակամարտության առաջին տարիներից հայտնվել էր կրակագծում, ուր իրենց մարտական մկրտությունն էին ստացել հայոց նոր ծնւողների բանակի զինվորներն ու առաջին սղաները: Կարո՞ղ էր չմասնակցել վասն հայրենի անկախության, վասն հայոց արժանապատվության ծավալված կռվին: Չէ՛ որ ուսուցիչ էր եւ պատրաստվում էր իր սաներին ասված խոսքերն ամրացնել դաստիարակի անձնական օրինակով: Երեւանի ֆիզիկական կուլտուրայի տեխնիկումը նոր ավարտած Հրայր Ավալյանն աշխատանքի նշանակվեց Աճարկուտի ութամյա դպրոցում: Սակայն հայրենասերի տաք արյունը հանգիստ չէր տալիս եւ անմիջապես անդամագրվեց ազատամարտիկների եղբայրությանը: Դրանից հետո մայրը՝ Սեդան, ամեն օր դիրքեր էր ճանապարհում տան չորս երիտասարդ տղամարդկանց, մի անբողջ ջոկ, ամուսնուն՝ Գրիշային, տղաներին՝ Արթուրին, Ժիրայրին եւ Հրայրին: «Առաջին երեքին արդեն հետ պահել չէր կարող

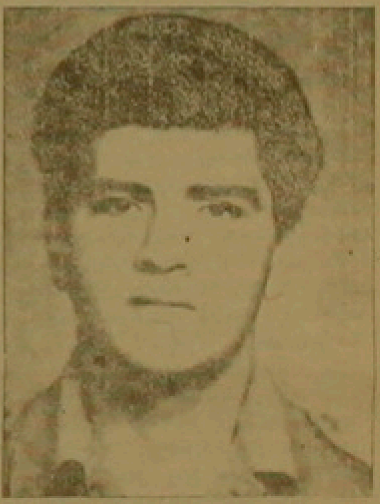

Սեդան, փորձեց կրտսերին, խնդրել սա զվարթաձայն կասակի տվեց. Մաս, դու ինձ տղա՞ ես ծնել, թե՞ աղջիկ: Շուտ տուն գնա եւ լավ պահիր Արմինե քույրիկիս, տատիկիս ու պապիկիս: Սա էլ քեզ մարտական առաջադրանք հրամանատար Հրոյից, տիկին մայրիկ, եւ չհակաճառել»:

Շուտով մարտական ընկերների առաջադրմամբ Հրայրը նշանակվեց Կիրանցի երկրապահ ջոկատի հրամանատար, եւ երիտասարդ ազատամարտիկի ուսերին բարդվեցին բազում հոգսեր: Անհրաժեշտ էր զենքի, զինամթերքի պաշար ապահովել, միշտ բարձր պահել զենքի եղբայրների մարտական ոգին, դիրքեր հերթապահության գնացողներին ապահովել տաք հագուստով եւ ուտելիքով: Հասցնում էր նաեւ միշտ կայտառ տեսքով ներկայանալ մանկավարժ զոր ընկերներին ու դպրոցի սաներին:

... Դեկտեմբերյան այն օրը հակառակորդը նորից բոլոր փողերից փորձը կոս կրակի տակ էր պահում Կիրանցի դիրքերը: Այդ օրը նահատակվեցին չորս մարտական ընկերներ կիրանցեցիներ Սերոբ Դավիդյանը, Կարո Ավալյանը, Խաչատրյանցի Սերոբ Մաթևոսյանը եւ հրամանատար Հրայրը: Մահից հետո առաջին երկուսին տղաներ ծնվեցին՝ մխիթարանք հարազատներին, իսկ վերջին երկուսը մնացին սիրված զավակներ, անժառանգ հարազատներ: Երբ Հրայրը սկսեց հավերժի իր ճանապարհը, գրպանից հանեցին «Ինձ բաժ սիրեք» գիրքը: Երիտասարդ հայրենասերը լարված կյանքի պարզեւած անդորրի պահերին հափշտակությամբ կարդում էր, ցանկանում հասկանալ հայերին բաժին հասած ճակատագրի հանգամանքները, թե ինչու հայ խաղաղ ռանչպարները ստիպված են լինում ժամանակ առ ժամանակ գութանի մաճը, առօրյա աշխատանքը թողած զենք վերցնել, հերոսաբար կռվել, նաեւ նահատակվել, որ արդեն հող հայրենին ու տան պատուհաններից սիրված հայկական ցեղը: Հրայրը գրքին էջանիշ էր դարձրել հավանաբար մի աղջկա նվիրած անթառամ ծաղիկը: Բայց սերը մնաց անկատար, հերոսը դարձավ վառվող ծաղիկ, հավերժի ճամփորդ...

ՍԱՄՎԵԼ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Անդրադարձ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

«Մենք մեր խնդիրները տեսնում ենք լուծենք մեր հայրենիքում»

«Ազատություն» հաղորդակարությունը ՀՅԴ Բյուրոյի անդամ Մասիս Բաղդասարյանի հետ

«Ազատություն» ռադիոկայանը շարունակում է հրատարակել ռուսաստանյան ընտրությունների արդյունքներին Հայաստանի քաղաքական ուժերից մի քանիսի արձագանքները դրանց ներկայացուցիչների խոսքով: Հետաքրքիր է եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության գնահատականը. ժամանակին այն առ այսօր լրատվության որեւէ միջոցով չի արտահայտվել:

– Չափազանց կարեւոր է, որ Ռուսաստանում տեղի ունեցան ընտրությունները: Իսկապես ընտրություններ: Ընտրությունների փաստը ցույց տվեց, որ նրանք ռուս ժողովրդի ազատ կամքի դրսեւորումն էին: [illegible]

[illegible]

– Հիմա այս նոր դասավորությունը, ըստ Ձեզ, ինչպե՞ս եւ ինչպե՞ս կազդի Ռուսաստանի հետագա զարգացման ընթացքի վրա:

[illegible]

LOS ԱՆՃԵԼԸՍ. UCLA ի մէջ հաստատուած Հայ ժողովուրդի արդի պատմութեան ամբիոնի վարիչ՝ պրոֆ. Ռիչըրդ Յովհաննիսեան, որ վերջին ամիսներուն հիւրաբար կը ղեկավարէր UC Berkeley ի մէջ Ուիլիըմ Սարոյեանի անուան նորահաստատ հայագիտական ամբիոնը, վերջերս հիմնական դերակատարութիւն ունեցաւ Հայկական ցեղասպանութեան եւ հայ ժողովուրդի պատմութեան վերաբերող մի շարք ազգային կարգ մը հաւաքներու ընթացքին: Այսպէս, հոկտեմբերի 31 ին, Միացեալ Նահանգներու մայրաքաղաք Ուաշինկթընի Ողջակիզման յիշատակի թանգարանին հրաւէրով, ան իր մասնակցութիւնը բերաւ 20 րդ դարու ընթացքին ցեղասպանութեանց եւ ջարդերու վերաբերող դասախօսական շարքի մը: Իր զեկոյցը՝ «Հայկական ցեղասպանութիւնը. մտորումներ 80 ամեակի առթիւ», կ'ընդգծէր հայկական փորձառութեան այսօրուան իմաստը, ինչպէս նաեւ անոր նմանութիւններն ու տարբերութիւնները 20 րդ դարու ընթացքին գործադրուած այլ ջարդերու: Զեկոյցէն ետք, մեծ մասամբ օտարներէ բաղկացած ներկաները իրենց հարցումներով փորձեցին յաւելեալ տեղեկութիւններ քաղել հայկական ցեղասպանութեան մասին, ներառեալ գայն ուրանալու հանգամանքին շուրջ: Սոյն դասախօսութիւնը երկրորդն էր ուր շաբաթներու վրայ երկարող շարքի մը:

Նոյեմբեր 3-5 ի ընթացքին, պրոֆ. Յովհաննիսեան Բոստըն գտնուեցաւ, մասնակցելու «Հայագիտութիւնը 21 րդ դարու սեմին» թեման կրող մի ջագգային գիտաժողովի մը, որ կազմակերպուած էր Հայագիտական ուսմանց եւ հետազօտութեանց ընկերակցութեան (National Association for Armenian Stadies and Research, NAASR) հիմնադրութեան 40 ամեակին առթիւ: Գիտաժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին Միացեալ Նահանգներէն, Ֆրանսայէն, Բելգիայէն եւ Հայաստանէն գիտնականներ: Պրոֆ. Յովհաննիսեան նախագահեց հայագիտութեան հին եւ միջնադարեան շրջաններու հարցերը շօշափող նիստին, ինչպէս նաեւ յասուկ զեկոյց մը տուաւ հայագիտութեան մարզէն ներս արձանագրուած նուաճումներուն, դիմագրաւած խնդիրներուն եւ գրաւականներուն մասին: Այս գծով, ան ընդգծեց ակադեմական ասպարէզներու մէջ ներառնուելու անհրաժեշտութիւնը, ինչպէս նաեւ զգուշացուց ակադեմական շրջանակէն ներս մեկուսացումի վտանգին դէմ: Յովհաննիսեան նաեւ խօսք առաւ NAASR ի հիմնադրութեան 40 ամեակին առթիւ նոյեմբերի 5 ին տեղի ունեցած յասուկ ճաշկերոյթին:

Պրոֆ. Յովհաննիսեան հեղինակած «Հայաստանի Հանրապետութիւն» շարքի երրորդ եւ չորրորդ հատորներու ատարտման առթիւ, նոյեմբերի 10 ին յասուկ յայտագիր մը գործադրուեցաւ UC Berkley-ի մէջ: Ձեռնարկը հովանաւորուած էր համալսարանէն ներս Ուիլիըմ Սարոյեանի անուան նորահաստատ ամբիոնին, Սլաւոնական եւ Արեւելեան եվրոպական եւ խորհրդային ու յետ խորհրդային կեդրոններուն կողմէ: Ձեռնարկին բացումը կատարեց համալսարանի պատմութեան բաժանմունքի վարիչ՝ դոկտ. Ռեջինըլդ Զելնիք, որ դրուատանքով անդրադարձաւ Յովհաննիսեանի ակադեմական ներդրումին: Իր խօսքին մէջ, պրոֆ. Յովհաննիսեան վերլուծեց իր հեղինակած գործի 5 հատորներուն ամբողջացման (ներառեալ առաջինեկ հատորը՝ «Հայաստան անկախութեան ճամբուն վրայ») խլած աւելի քան 30 տարիները: Յովհաննիսեան իր խօսքը եզրափակեց Հայաստանի երկու հանրապետութիւններու բաղդատականով:

Նոյեմբեր 12 եւ 13 ին, Յովհաննիսեան Լոս Անճելըս կը գտնուէր իբրեւ կազմակերպիչներէն մէկը «Լուսաւորութիւն եւ սփիւռք. հայկական եւ հրէական պարագաները» (Enlightenment and Diaspora: The Armenian and Jewish Cases) թեման կրող մի ջագգային գիտաժողովին: Հաւաքի կազմակերպութեան կը մասնակցէր UCLA էն հրէական գիտութեանց

digitised by A.R.A.R.@

ԵՂԵՌՆ-80

Պրոֆ. Ռիչըրդ Յովհաննէսեանի մասնակցութեամբ հայկական հարցեր միջազգային հաւաքներու ընթացքին

կան Ցեղասպանութիւնը. մտորումներ 80 ամեակի առթիւ», կ'ընդգծէր հայկական փորձառութեան այսօրուան իմաստը, ինչպէս նաեւ անոր նմանութիւններն ու տարբերութիւնները 20 րդ դարու ընթացքին գործադրուած այլ ջարդերու: Զեկոյցէն ետք, մեծ մասամբ օտարներէ բաղկացած ներկաները իրենց հարցումներով փորձեցին յաւելեալ տեղեկութիւններ քաղել հայկական ցեղասպանութեան մասին, ներառեալ գայն ուրանալու հանգամանքին շուրջ: Սոյն դասախօսութիւնը երկրորդն էր ուր շաբաթներու վրայ երկարող շարքի մը:

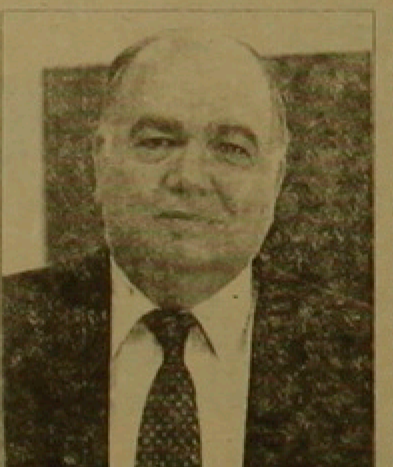

օրուան նիստին ելոյթ ունեցան նաեւ Աւստրալիայէն Վահէ Օշական («Լուսաւորութենէն վերածնունդ. Հայկական փորձառութիւնը»), Ուիսքանսըի համալսարանէն Դէյվիդ Սորքին («Խնամակալութիւն եւ հիմնարկաւորում. Հասքալան եւ հայերը»), Իսրայէլէն Շմուէլ Ֆինըր («Կեղծ լուսաւորութիւն»): Դոկտ. Ռուբինա Փիրումեան ներկաներուն մեկնաբանեց նիստին զեկոյցները: Ձեռնարկի վերջաւորութեան զեկոյցներով ելոյթ ունեցան Նիւ Եորքէն Վազգէն Ղուկասեան («Լուսաւորութեան որոնումը եւ Հնդկաստանի հայկական գաղութը»), հրէական համալսարանէն Մորդեխայ Քալիքին («Արեւելեան եվրոպայի հրէական լուսաւորութեան տնտեսական հանգամանքը»):

Պրոֆ. Յովհաննէսեան Լոս Անճելըսէն մեկնեցաւ Մեմֆիս, ուր նոյեմբեր 14 ի գիշերը տեղւոյն «Քրիստոնեայ եղբայրակցութեան համալսարան»ին (Christian Brothers University) մէջ հանրային դասախօսութիւն մը ներկայացուց Հայկական ցեղասպանութեան շուրջ: Մեծարիւ ներկաներու շարքին էին Մեմֆիսի հայկական փոքրաթիւ գաղութին անդամները, ներառեալ Ցեղասպանութենէն վերապրող տր. Վահան Քեշիշեանը: Նոյեմբեր 15 ի գերեկը, Յովհաննէսեան դասախօսեց Facing History and Ourselves հիմնարկութեան կազմակերպած մէկ ձեռնարկին ընթացքին, որուն ներկայ էին Թենըսիի միջնակարգ վարժարաններու մեծ թիւով ուսուցիչներ: Յովհաննէսեան ներկաներուն բացատրեց Հայկական Ցեղասպանութեան ու սուգման անհրաժեշտութիւնը վարժարաններու ընկերային գիտութեանց եւ մարդկային իրաւանց դասընթացներուն մէջ: Ուսուցիչներէն շատեր վրդովուած էին, թէ իրենց երկրորդական եւ համալսարանական ուսման ընթացքին երբեք կարդացած չէին Հայկական ցեղասպանութեան մասին: Անոնք նաեւ վճռականութիւն յայտնեցին, թէ կ'ուզեն անպայման իմանալ այս հարցի մասին, որպէսզի իրենց կարգին կարողանան իրենց աշակերտները հաղորդակից դարձնել պատմական այս կարեւոր դէպքին:

Նոյեմբեր 17 էն 19 ի միջեւ պրոֆ. Յովհաննէսեան Ֆրանսա կը գտնուէր մասնակցելու համար «Ցեղասպանութեան ուրացումը եւ Ֆրանսական օրէնսդրութիւնը», թեմայով գիտական հաւաքին: Ֆրանսայի մէջ Ցեղասպանութեան ուրացման հարցը կ'արծարծուի հայկական բեղուն գործունէութիւն ունեցած է Ֆրանսայի մէջ: Գիտաժողովի բացումը կատարեց նոյն հիմնարկի նախագահ՝ դոկտ. Փիէր Սարխան: Գիտահաւաքի ընթացքին զեկոյցներ ներկայացնողներու շարքին էին Փարիզէն իրաւաբան Բեռնարդ Ժուանօ («Ցեղասպանութեան սահմանում մը տալու խնդիրները»), դարձեալ Փարիզէն պրոֆ. Շարլ Լեսիփնէյ («Յեղափոխական գաղափարախօսութիւնը եւ ուրացումը»), Willian and Mary College էն Ռոճըր Սմիթ («Ուրացման ընդհանրական կառուցուածքները»), UCLA-էն եւ UC Berkeley-էն Ռիչըրդ Յովհաննէսեան («Հրէական ողջակիզումն ու Հայկական ցեղասպանութիւնը ուրանալու ռազմավարութիւններ. բաղդատական ուսումնասիրութիւն մը»): Գիտաժողովին, պրոֆ. Բեռնարդ Լուիսը դատապարտող կողմին անունով պաշտօնական ուղարկուած էր իրավաբան-դատախազ Լէֆ Ֆորսըր, որուն նիւթն էր «Ֆորիսոնի եւ Լուիսի դատավարութիւնները. Օրէնսդրական խնդիրներ եւ ակնկալուած լուծումներ»: Գիտաժողովը աւարտեցաւ ուրացման եւ խօսքի ազատութեան հարցերուն շուրջ ներդաշնակ խօսակցութեամբ մը: Իբրեւ ձեռնարկը հովանաւորող հիմնարկի հիւրեր, գիտահաւաքին ներկայ գտնուեցան մարդկային իրաւանց եւ հայկական կազմակերպութիւններու մեծ թիւով ներկայացուցիչներ:

Դեկտեմբեր 6 էն 10 ի միջեւ, պրոֆ. Յովհաննէսեան Ուաշինկթըն կը գտնուէր, մասնակցելու Միջին Արեւելեան Ուսմանց Ընկերակցութեան (Middle East Studies Association, MESA) տարեկան գիտաժողովին, ինչպէս նաեւ Հայագիտական Ընկերակցութեան (Society for Armenian Studies, SAS) տարեկան ընդհանուր ժողովին: Յովհաննէսեան MESA ի գիտաժողովի ծիրէն ներս յասուկ նիստ մը կազմակերպած էր հայ-ազերիական յարաբերութեանց եւ Ղարաբաղի հարցին շուրջ: Այս նիստին կը մասնակցէին Միացեալ Նահանգներու մօտ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի դեսպաններ Ռուբէն Շուգարեանը եւ Հաֆիզ Փաշաեւը, ինչպէս նաեւ դոկտ. Թասիուզ Սվէյթոխովսկի, Ժոսէֆ Քեշիշեան, Դէյվիդ Նիսմըն եւ Լեւոն Մարաշլեան: Յովհաննէսեան նախագահեց եւ մեկնաբանեց սոյն նիստը, որ տեղի ունեցաւ դեկտեմբերի 7 ին, Ուաշինկթընի «Հիլթըն» պանդոկին մէջ: Դեկտեմբեր 8 ին, առաւօտեան ժամը 8 ին, Յովհաննէսեան նախագահեց Հայկական Ցեղասպանութեան 80 ամեակին առթիւ գիտաժողովին ներկայացուած երկու նիստերէն մէկուն: Այս նիստին, ուր ընդհանրապէս կեդրոնացումը պատմական եւ քաղաքական գիտութեանց մարզերուն վրայ եղաւ, յաջորդեց երկրորդ նիստ մը, որ կեդրոնացաւ Ցեղասպանութեան ի տես զարգացած գրական արձագանքներուն վրայ:

Պրոֆ. Ռիչըրդ Յովհաննէսեան UCLA-ի իր ուսուցման տիտի վերադառնայ յառաջիկայ Յունուարին: Ան տիտի դասաւանդէ երկու նիւթ՝ Հայ ժողովուրդի ժամանակակից պատմութիւն եւ Բաղդատական ցեղասպանութիւն: Այս վերջինը կը հովանաւորէ համալսարանի գերազանցութեան յատուկ բաժանմունքը, գերազանց կարողութիւններ ունեցող ուսանողներու համար:

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Վարչապետը լրտե՞ս

Հինգշաբթի օրը, ժամը 17-ին Լեհաստանի բնակչության մեծ մասը տեղ է զբաղեցրել հեռուստացույցների առջեւ, որպեսզի հետեւի պետության անվտանգությանը նվիրված լեհական խորհրդարանի՝ Սեյմի դրամատիկ բնույթ ունեցող նիստի ընթացքին: Ելույթ ունեցողները երկուսն են եղել՝ ներքգործնախարար Անջեյ Միլչանովսկին, որը դեկտեմբերի 19-ին գլխավոր զինվորական դատախազությանը վարչապետ Յոզեֆ Օլեքսիի կողմից կատարված ծանր հանցագործության մասին էր տեղեկացրել եւ ինքը՝ վարչապետը:

Նախարարը հավաստիացրել է, որ իր գերատեսչությունը բավարար չափով տեղեկություն է ունեցել, որպեսզի քրեական գործ հարուցելու խնդրանքով զինվորական դատախազությանը դիմի: Ընդգծելով այն հանգամանքը, որ Լեհաստանի գաղտնի ծառայությունների կողմից երկրում եւ արտասահմանում հավաքված տեղեկությունների մեծ մասը գաղտնի բնույթ ունի, Միլչանովսկին վարչապետի լրտեսական գործունեության մի քանի փաստերի մասին է միայն ասել: Նա ասել է, թե Յոզեֆ Օլեքսին 80-ական թվականների սկզբից է սկսել լրտեսությամբ զբաղվել եւ վերջին մի քանի տարիների ընթացքում սիստեմատիկաբար եւ կանխամտածված արտասահմանյան գաղտնի ծառայության գործակալներին գաղտնի տեղեկություններ է հայտնել եւ փաստաթղթեր հանձնել: Ներքգործնախարարը ասել է, թե անվտանգության ծառայությանը հայտնի է եղել, որ Լեհաստանի բարձրաստիճան քաղաքական գործիչներից մեկը, որը նախկինում Լեհաստանի Միավորված բանվորական կուսակցության, այսինքն՝ Լեհաստանի կոմկուսի անդամ է եղել, ՊԱԿ-ի (ԿԳԲ) գործակալ է, սակայն 95 թվականին, Օլեքսիի վարչապետ դառնալուց հետո է միայն բացահայտվել այդ գործակալի անունը: Անջեյ Միլչանովսկին ընդգծել է, որ ինքն այդ տեղեկությունը չէր կարող գաղտնի պահել, քանի որ հենց այդ օրը իր եւ նախագահ Վալենսայի լիազորությունները ավարտվում են: Նա ասել է, որ ողջ ճշմարտության բացահայտումը իր պարտականությունն է համարում: Նախարարից հետո վարչապետ Օլեքսին է հանդես եկել, որը նկատել է, թե Միլչանովսկին այդ գործը չէր կարող հենց այնպես թողնել կամ հետաձգել, քանի որ նրա՝ Միլչանովսկու հասկացողությամբ, իր ժամանակն ու Լեխ Վալենսայի ժամանակը իրենց ծառայության ժամկետի հետ ավարտվում են: Վարչապետն ասել է, թե իր դեմ հավաքված փաստաթղթերի մեծ մասը կեղծված է, եւ որ ինքն, այո՛, արտասահմանյան քաղաքական գործիչների հետ շատ շփումներ ունի, սակայն դրա հիման վրա եզրակացնել, թե ինքը բազմամյա լրտես է, դա արդեն չափից դուրս է: Օլեքսին նախարարին մեղադրել է, որ Միլչանովսկին հատուկ խումբ է ստեղծել, որը վերջին ամիսներին իրեն վարկաբեկող նյութեր հավաքելով է զբաղված եղել: Այդ խմբի գործունեությունը նա քաղաքական սադրանք է անվանել: Օլեքսին առաջարկել է, որ Սեյմը հատուկ հանձնաժողով ստեղծի, որը կզբաղվի այն հարցի պարզաբանմամբ, թե ինչ չափով են երկիրը ղեկավարում հատուկ ծառայությունները, եւ որտեղից է Միլչանովսկու խումբն այնպիսի գումարներ գտել, որ կարողացել է արտասահմանից տեղեկություն ձեռք բերել: Իր ելույթի վերջում վարչապետը պատգամավորներին երդվել է, որ երբեք ոչ մեկի գործակալ չի եղել: Ավելի ուշ Սեյմը լայն ինքնական լիազորություններ ունեցող հատուկ հանձնաժողովի ստեղծման օգտին է քվեարկել: Իսկ Լեխ Վալենսան իր կառավարման նախավերջին օրը 5 սպաների գեներալի կոչում է շնորհել: Դրանք հենց այն սպաներն են, որոնք վարչապետ Օլեքսիի դեմ վարկաբեկիչ տեղեկություն հավաքելով են զբաղված եղել:

Այսպիսով, իշխանության փոփոխման պահին Լեհաստանում վիճակն այսպիսին է. հեռացող նախագահը՝ Լեխ Վալենսան հարկերը մուծելուց խուսափելու մեջ է մեղադրվում, նորը՝ Ալեքսանդր Կվասնեւսկին՝ եկամուտների թաքցնելու, իսկ վարչապետ Յոզեֆ Օլեքսին՝ լրտեսությամբ զբաղվելու:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Դեկտեմբերի 24-ին Թուրքիայում Մեջլիսի վաղաժամկետ ընտրություններն են: Նախորդը անցկացվել էր 1991 թ. հոկտեմբերի 20-ին նույնպես վաղաժամկետ: Տարբերությունն այն էր, որ 1991-ին իշխանության գլուխ էր կանգնած Մայր հայրենիք կուսակցությունը, ներկայումս այն կիսում է ճշմարիտ ուղի եւ Ժողովրդահանրապետական եւ Ժողովրդավարական ձախակողմյան կուսակցությունները, սակայն դրանք մրցակցելով միմյանց հետ, պարզապես միմյանց են թուլացնում: Չնայած Ժողովրդավարական ձախակողմյան կուսակցության վերելքին, թե նրա եւ թե Ժողովրդահանրապետական կուսակցության կարողությունները սահմանափակ են եւ դա նրանց չին մասնակցությունն է Մեջլիսի ընտրություններին: Առաջին անգամ ընտրություններին է մասնակցում նաեւ Նոր ժողովրդավարական շարժումը Ջեմ Բոյների գլխավորությամբ:

Ինչ վերաբերում է Ժողովրդի դեմոկրատական կուսակցությանը, ապա սա ստեղծվել է դեմոկրատական կուսակցության հիմքի վրա, որ

ԱՆԿԱՐԱ

Մեջլիսի վաղաժամկետ ընտրություններ Թուրքիայում

Դրանք կանցկացվեն դեկտեմբերի 24-ին

ռադիկալական կուսակցությունների կառավարող կոալիցիան: Նախորդ ընտրություններում իշխանության համար գլխավոր պայքարը ընթացել է ճշմարիտ ուղի եւ Մայր հայրենիք կուսակցությունների միջեւ, նույնը, լավ երեւույթին, կկրկնվի կիրակի օրը: Ուրեմն աջակենտրոն այդ երկու կուսակցությունները առաջնակարգ քաղաքական ուժն են Թուրքիայում, բնական է, որ դրանք էլ լինեն իշխանության գլխավոր հավակնորդները: Թեեւ վերջին ամիսներին կանգ է առել Բարօրության կուսակցության վերելքը, այնուամենայնիվ, իսլամականները Թուրքիայում ունեն բավականին ազդեցիկ դիրքեր, հետեւաբար տեղ են տալու քաղաքական պայքարին: Երկրում բավականին ամուր են նաեւ Ազգայնական շարժում կուսակցության դիրքերը: Հավանաբար վերջինս ընտրությունների արդյունքում ամրապնդվի Մեջլիսում:

Ինչ վերաբերում է սոցիալ-դեմոկրատներին, որոնց ընտրություններում ներկայացնում են Ժողովրդահանրապետական կուսակցությունների առաջընտրություններում հաղթանակի հնարավորություն չի տալիս:

Բացի վերոհիշյալ կուսակցություններից, ընտրություններին մասնակցում են նաեւ մի շարք այսպես կոչված մանր կուսակցություններ: Անհրաժեշտ է նշել, որ մանրերի մեջ թերեւս ամենախոստումը Մեծ միասնության կուսակցությունն է, որ իսլամական հակումները համադրում է թյուրքական հետ միավորելու հավակնություններ է ցուցաբերում: Նրա կողմից ընտրությունների նախօրյակին ցուցաբերվեց նաեւ Մայր հայրենիք կուսակցության հետ համագործակցելու հակումներ: Հակառակ դրան, Մայր հայրենիք կուսակցության դիրքերն են թուլացնելու գալիս Նոր եւ Վերածննդի կուսակցությունները, որոնց ղեկավարները հավակնելով Օզալի իրավական ժառանգությանը, վերջինիս մահից հետո, տարաձայնությունների մեջ մտնելով Մեսութ Յըլմազի հետ, ստեղծեցին իրենց քաղաքական կազմակերպությունները: Սա տկլալ երկու կուսակցությունների առա... սահմանադրական դատարանի որոշմամբ PKK-ին ծառայելու դատճառաբանությամբ ժամանակին փակվել էր: Համենայնդեպս, ներկայումս Թուրքիայում գործում է մոտ 24 քաղաքական կուսակցություն: Ընտրություններին կմասնակցեն դրանցից մոտ կեսը հետեւյալ կազմով. Թանսու Չիլլերի ճշմարիտ ուղի, Մեսութ Յըլմազի Մայր հայրենիք, Դենիզ Բայքալի Ժողովրդահանրապետական, Նեջմեթթին Էրբաքանի Բարօրության, Բյուլենթ Էջեվիթի Ժողովրդավարական ձախակողմյան, Ալփարսլան Թյուրքեշի Ազգայնական շարժում, Մուհսին Յազըջըօղլուի Մեծ միասնության, Այթեքին Էրդիբալիի Ազգային, Յուսուֆ Բոզքուրթ Օզալի Նոր, Հասան Ջելալ Գյուզելի Վերածննդի, Դողու Փերինչեքի Բանվորական, Ջեմ Բոյների Նոր ժողովրդավարական շարժում եւ վերջապես Մուրաթ Բոզլաքի Ժողովրդի դեմոկրատական կուսակցությունները:

Հ. Զ.

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Եգիպտոսը կոչ է անում ստեղծել պաղեստինյան պետություն

Ըստ Ֆրանսպրեսի» հաղորդման, հինգշաբթի օրը Պաղեստինի ազատագրության կազմակերպության առաջնորդ Յասեր Արաֆաթի Կահիրե կատարած այցի ընթացքում Եգիպտոսը կոչ է արել Պաղեստինի լիարժեք պետություն ստեղծել: «Միջին Արեւելքում անհրաժեշտ է սպառիչ լուծում գտնել, եւ մենք վճռականորեն պնդում ենք, որ արաբա-իսրայելական հակամարտությունը չի դադարի, մինչեւ չստեղծվի Պաղեստինի պետություն», ասել է Եգիպտոսի արտգործնախարար Ամր Մուսան: Իսրայելի եւ Պաղեստինի ազատագրության կազմակերպության միջեւ հաջորդ տարվա մայիսին պետք է սկսվեն բանակցություններ Պաղեստինի ինքնակառավարվող տարածքների կարգավիճակի որոշման համար: Հրեական պետությունը երբեք չի աջակցել անկախ պաղեստինյան պետության ստեղծմանը: «Մենք մեր ուժերը ներածին չափ կտատարենք բանակցությունների տարածքների վերջնական կարգավիճակի որոշման հարցում», ասել է Մուսան: «Մեզ համար առաջնային նշանակություն ունի Պաղեստինի հիմնախնդրի վերջնական լուծումը եւ այդ ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը»: Մուսան ասել է, որ Հորդանանի արեւմտյան ափի պաղեստինյան քաղաքներից իսրայելական զորքերի դուրսբերումը, ըստ սեպտեմբերի 28-ին կնքված համաձայնագրի, ընթանում է «շատ գոհացուցիչ կերպով եւ դա մեզ համար շատ կարեւոր է»:

ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

■ *Յիգալ Ամիրը ցանկանում է մասնակցել Իրաք հարսանիքին: Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինին սպանող Յիգալ Ամիրը, որը գտնվում է բանտարկության մեջ, դիմել է երկրի բարձրագույն դատական ատյաններին, խնդրելով Իրաք հարսանիքին մասնակցելու համար ժամանակավորապես ազատ արձակել իրեն: Սակայն դատարանը կտրականապես մերժել է այն բանից, որ Ամիրը «հասարակության համար մեծ վտանգ է ներկայացնում», մերժել է նրա խնդրանքը:*

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Ֆրանսիական օրաթերթերը ճգնաժամի մեջ. դրանք չափազանց թանկ են եւ բովանդակությամբ աղքատիկ

Այս կարծիքն է հայտնում Համարային հետազոտությունների ազգային կենտրոնի մասնագետ, Փարիզի 8-րդ համալսարանում տեղեկատվության եւ հաղորդակցության պրոֆեսոր եւ «Մամուլը Ֆրանսիայում» գրքի հեղինակ Ժան Մարի Շարոնը L'Express շաբաթաթերթին տված հարցազրույցում, որը ստորեւ ներկայացնում ենք բարգմանաբար:

– Ներկայումս որոշ օրաթերթեր անհետանում են, դեֆիցիտ է առաջանում. ֆրանսիական օրաթերթերը անկում են ապրում: Դրա վկայությունը «Լիբերասիոն» թերթի ճգնաժամն է, որի տնօրինությունը մտադիր է դրվածքի դասճառով վերացնել կրճատել 95 աշխատակցի: Ձեր կարծիքով որոնք են այս ճգնաժամի պատճառները:

– «Լիբերասիոնի» դեպքը այնքան էլ բնորոշ չէ: Ավելի քան մեկ տարի առաջ թերթի խիստ ձեւափոխված տարբերակ մտցնելով, դրա ղեկավարները ազդանշանային լուրջ սխալ գործեցին: Փորձը ցույց է տալիս, որ մամուլի սպառողները չեն կարող անորոշ կերպով կողմից վարվել ընթերցողների հետ, իսկ թերթի նոր տարբերակը միշտ չէ, որ հուսադրող կացթի դեր է խաղում: Մի խոսքով, խզումը չափազանց կոպիտ եղավ: Ցանկանալով ստեղծել եվրոպական մի մեծ թերթի գլխավոր նյութերը պարունակող օրաթերթ, «Լիբերասիոնի» խմբագիր Սերժ Ժյուլին վանեց թերթի հիմնական ընթերցողներին, չտալով նորերին: Համենայն, որ այդ սխալը ճակատագրական չի լինի:

– Դժվարությունների մեջ են նաեւ ազդեցիկ «Մոնդը», որտեղ մտափոխվում է սոցիալական ծրագիր, ինչպես նաեւ «Էքսպրեսը», որը դեռեւս չի կարողանում գտնել իրեն:

– Այո, պատճառն առհասարակ օրաթերթերի հանդեպ ֆրանսիացիների վերաբերմունքն է: Ֆրանսիան որոշ իմաստով հարուստ երկիր է, ինչ տարբերություն Իտալիայի կամ Մեծ Բրիտանիայի, որտեղ ընթերցողները

են մեակույթի շնորհիվ արդիականացնել իրենց կայուն ընթերցողի փոփոխական են, մի թերթից անցնում են մյուսին, փնտրելով նորույթներ: Մինչդեռ Ֆրանսիայում օրաթերթերի նկատմամբ հետաքրքրությունն անչափ փոքր է: Դրա պատճառական պատճառն այն է, որ Ֆրանսիայում օրաթերթերը երկար ժամանակ շատ քաղաքականացված են եղել: Երբ հանդեսները կարողացել են, ապա օրաթերթերը ձախողում են կրել այդտեղ: Դրա հետեւանքով հանրության այլքին օրաթերթերի նկարագիրը տարեցտարի վատթարացել է: Հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ մամուլը ամենից հաճախ համարվում է հնացած եւ «ծերացած»: Ֆրանսիական օրաթերթերի մեծ կորուստներից մեկն այն է, որ երիտասարդներն աստիճանաբար թողնում են ամենօրյա մամուլը, նախընտրելով լրագրողական ամսագրերը եւ հանդեսները: Օրաթերթերը մեր հասարակության մեջ չեն կարողանում արձանագրել տեղի ունեցող փոփոխությունները:

– **Պետք է ավելացնել նաեւ տնտեսական դժվարությունները բարձր գինը, արտադրական ծախսերը եւ այլն:**

– Այո, այդ գործոնները եւս ենթում են թերթերին: Մեր օրաթերթերը Եվրոպայում ամենաթանկն են: Բարձր են նաեւ տարածման ծախսերը: Բայց սա չէ էականը: Մեկ անգամ եւս նայենք մեր հարեւաններին: Ինչի՞ հետ է կապված իտալական «Ռեպուբլիկայի» կամ իսպանական «Պայիսի» հաջողությունը: Կապված է պարզապես դրանց հարուստ բովանդակության, ինչպես նաեւ հրատարակիչների ջանքերի հետ: Ֆրանսիայում ճիշտ հակառակն է: Անգլիից բացի, շատախոսին ազդեցիկ օրաթերթեր ունեն Իսպանիան եւ Գերմանիան: Ինչ վերաբերում է բովանդակությանը, հարկ է նշել, որ «Ռեպուբլիկան» իտալական շուկա նեւ է գործադրում տնտեսական ու մշակութային կյանքը լուսաբանելու համար: Ինչպես նաեւ շաբաթաթերթին լույս է ընծայում շատ հագեցած բովանդակությամբ հրատարակություններ, ինչպես ամերիկացիները: Մինչդեռ Ֆրանսիայում շարունակում են մտածել, թե շաբաթաթերթի մենաշնորհը պատկանում է հեռուստատեսությանը եւ հանդեսներին:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Շուկայական հարաբերությունները խուժեցին կանոնակարգված սոցիալիստական արվեստի դաշտ։ Տակնուվրա եղան ընտել պատկերացումները, հարաբերությունները։ Արվեստն ազատություն ստացավ։ Ազատվեց գրաքննությունից, պետական բեղադրանքից, պլանավորումից եւ գաղափարախոսական շրջանների հետ կորցրեց նաեւ բեկուզ ոչ հորդահոս, սակայն կայուն ֆինանսական աղբյուրը։ Արվեստն, ահա, կանգնած է ազատ բազում ճանապարհների սկզբնակետում եւ չգիտի որն ընտրել, ուր գնալ ու ինչպես։

համբավ Հակոբ Հակոբյանի, Ֆրանսահայեր Ժանսեմի, Գառզուի, Հայաստանից բերված խմբակային ցուցահանդեսները, որոնք երեւելի հաջողություն էին վայելում։ Հովանավորները փառանում էին։ Ռուդիկի պարտքային արվեստ ծախսեր կատարանա՞ն։ Եւ Ռուդիկը համոզվեց հայ արեց։ Հրաժարվեց հովանավոր փնտրելու գաղափարից ու իր միջոցներով վարձեց «Վառաժան արվեստի կենտրոնի» ցուցասրահը։ Ձեռնարկումն իրոք համարձակ էր, որովհետեւ այցելուների սակավության դեպքում ինքը

ու կերպարվեստը։ Ուժեղ էին ու պարզ մանուկության կարիք չունեին։ Մեծ բան է ազատությունը։ Սովորելու ենք ազատություն ու վայելելու նրա արդյունքները։

Մեր արվեստի համար ճգնաժամային այդ տարիներին Ռուդիկ Պետրոսյանը ոչ միայն չընկճվեց, այլեւ իր համար ճանապարհ բացեց դեպի դուրս, իր արվեստը հանեց նեղպարփակվածության վիճակից։ Դրան նպաստեցին մի շարք գործոններ։ Ազատությունը եւ իր դրսեւորումային ընկերային հարաբերություննե-

Ծրիչքի երեւակայության թեւերով

Պատմություն գեղանկարչի մասին, որն ընդհանուր ճգնաժամի ճիրաններից ազատագրեց իր արվեստը

Տոկիոյում կազմակերպվեց հայ նկարիչների ստեղծագործությունների ցուցահանդես։ Դա 1990 թվականին էր։ Այդ ցուցահանդեսի մասնակից Ռուդիկ Պետրոսյանը Տոկիո հրավիրվեց նաեւ երկու տարի անց։ Այս անգամ արդեն տարբեր երկրների կերպարվեստի միջազգային ցուցահանդեսում իր արվեստը ներկայացնելու։ Ընդունելություն գտավ ու բարեկամներ ձեռք բերեց տեղացի եւ այլ երկրներից ժամանած արվեստագետների շրջանում։

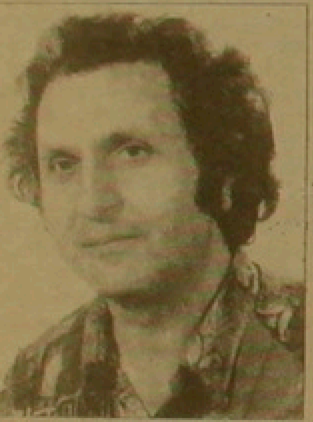

Ես եկա տարի անց 1994 ին. Ռուդիկ Պետրոսյանն ընտանիքով Արեւմտյան Գերմանիայում էր։ Ցուցահանդես էր ուզում կազմակերպել Վիրլիխ քաղաքում։ Պարզվեց այնտեղ էլ հեշտ գործ չէ։ Ցուցասրահներն ունեն իրենց ծրագրերը։ Գիտակներն ասացին. «Հուսալի նկարչություն է, անդայման ցուցադրիր գործերդ, բայց քեզ կարող է օգնել միայն մեկ մարդ Յոզմանը։ Նա մեծ հեղինակություն է այստեղ»։ Յոզմանը դիտեց Ռուդիկի գործերը։ Եւ մի քանի օր հետո հայ նկարչի առջեւ բացվեցին հարգի ցուցասրահներից մեկի` Քրայզհաուզեի դռները։ «Ռուդիկ Պետրոսյանի ֆանտաստիկ գեղանկարչի եւ նատյուրմորտների մեծ փաթեթի ստեղծագործությունը դիտողների վրա ուժեղ տպավորություն է գործում նախ եւ առաջ իրականության պատկերման ռեալիստական մաներայի եւ զգացմունքների արտահայտման խորության շնորհիվ։ Նրանց գեղանկարում բողոքված է ամեն, որ արվեստագետը նկարում է հոգով եւ սրտով», գրել է Յոզմանը։ «Լեկտոնագայգեր» շաբաթաթերթը Ռուդիկի արվեստը համեմատել գերմանացի եւ իտալացի դասականների հետ։ Արվեստասեր Վիրլիխն իր համար հայտնագործեց Հայաստանը, Ղարաբաղը, որ դա հայկական գեղանկարչության առաջին ցուցահանդեսն էր այդ քաղաքում։

Տարօրինակ իրավիճակ ստեղծվեց։ Ստեղծողը, որ ազատության մարմնացումն է, արդեն ինքն էր փախչում այդ ազատությունից։ Պարզվեց ազատությունը վերջնական չէ, այլ գոյության ձեւ, որի օրենքներին հասու չէր։ Արվեստագետն, այո, ազատ է իր ստեղծագործության մեջ, բայց սպառողն էլ ազատ է իր ուզելու, իր ընտրության մեջ։ Պետական պատվեր չկա։ Անհայտն առայժմ գրավչ[illegible] է իր առաջնահերթ տնտեսական հոգսերով։ Մի պահ թվաց, թե ծովերի հոգում արվեստի պահանջը վերացել է, եւ մեր մշակույթը կորցրեց ինքն իրեն։ Այդպես տեւեց երկու-երեք տարի։ «Ով մեկին ինչին պետք չէ, էլ ինչ գրել, ինչ նկարել», բողոքում էին գրողներն ու արվեստագետները, եւ գրքերը կախում էին։

[illegible] Ռուդիկին ընդունեց [illegible] Անձնիր ցուցահանդես [illegible] Հեղաստրագրման [illegible] մեջ է գալիս ու [illegible] Արեւելքում արվեստի [illegible] իր համբավը։ Այդ [illegible] Բեյրութի տարբեր սրահ[illegible] էին հայրենի մեծա-

սանով կյար թե ինքնակոչության, թե ֆինանսական առումներով։ Ցուցահանդեսը բացվեց։ Այցելուների մեջ էին արվեստագետներ, բերբերի խմբագիրներ, խորհրդարանի պատգամավորներ, եկավ ինքը Բեյրութի քաղաքապետը։ Ցուցասրահներից մեկը նախկացված էր Երեւանի գեղարվեստի ինստիտուտի ուսանողուհի Մերիի նկարներին։ Առաջին անգամ հայր ու դուստր ցուցադրվեցին միասին։ Նրանց հաջողության մեջ գործնական մասն ունի Նինան, որի արվեստաբանական ու կազմակերպչական խորհուրդները մեծապես նպաստում են ամուսնու եւ դստեր գործունեությանը։ «Հայրենի համակրելի երիտասարդ խղանկարիչը Ռուդիկ Պետրոսեանը, Լիբանան եկավ ու մնաց երկար ամիսներ իր դստեր Մերիի եւ կնոջ Նինայի հետ ու հաջողեցավ ստեղծել լուրջ հեղինակություն իր արվեստի շուրջ։ Գեղարվեստական մթնոլորտ ստեղծեց հետաքրքրական Պեյրութի հայ եւ օտար շրջանակներու մեջ, եւ իր ցուցահանդեսը յաջողութիւն մը եղաւ»։ Ահա գնահատականներից միայն մեկը, որ տվել է «Նոր կյանքի» խմբագիր Մ. Գավանճյանը։

րում ճիշտ ու արագ կողմնորոշվելու կարողությունը, զուտ մարդկային առաքինությունները։

Աշխատում է փարթեսորեն ու արագ։ Ստեղծում է շատ։ Նրա ծառը սոսկ ծառ չէ, այլ գեղեցիկի մարմնացում, բարիք ծնող, հայրենիքի մի մաս։ Նրա դռնակը սոսկ դռնակ չէ, այլ դեպի հայրենի տուն բացվող կարոտի դուռ։ Նրա գեղանկարներում Ասծո արարչագործ լույսով ներսից ու դրսից լուսավորված դեմքեր են։ Բոլորը բարի, առաքինի, ինչպես ինքը նկարիչն է կյանքում։ Նրա վրձինը շարժող ուժը սերն է։ Բոլոր մոտիվները գունային, կառուցվածքային ու իմաստային ծանրաբեռնվածություն են կրում։

Նրա գեղանկարներում ներդաշնակորեն միաձուլված են իրականն ու երեւակայականը։ Այդպիսին են «Արգավը», «Աստղը», նատյուրմորտները, «Լուսնյակ գիշեր», դիմանկարները, «Մեծ բաղեր», «Բեռն կապողը»։ «Ղարաբաղը»...

Բոլոր մարդիկ ապրում են երկու աշխարհում` իրական եւ իրենց երազների։ Արվեստագետը մյուսներից տարբերվում է այն բանով, որ կարողանում է իր գործերում միավորել այդ աշխարհները եւ ի ցույց դնել բոլորին։ Ռուդիկ Պետրոսյանը դա անում է ճշգրտորեն ու վարպետորեն դիտողին դարձնելով իր ստեղծած աշխարհի մասնիկն ու բնակիչը։ Դա գեղեցիկի, բարու, սիրո հոգեւոր սնունդ է։

Ազատության ընծեռած հնարավորությունները դեռ չէին յուրացվել։ Արվեստագետը գիտեր, որ սպառման նոր շուկաներ պետք է գտնել, բայց ինչպե՞ս է դա արվում։ Փլուզված կայսրություն, տնտեսապես քայքայված Հայաստան, երկրաշարժ, պատերազմ, շրջափակում... Եվ միայնակ, մոլորված արվեստագետը։ Բայց իրերն ու իրավիճակներն ունեն իրենց հակառակ երեսը։ Աշխարհն իր համար հայտնագործում էր նոր Հայաստանը։ Երկրաշարժն ու պատերազմը արել էին նրա հետաքրքրությունը ծանր փորձությունների դեմ մաքառող հայ մարդու հանդեպ։ Սկսվեց հանդիպակաց շարժումը։ Աշխարհն ու Հայաստանը միմյանց ընդառաջ էին գալիս։ Ավելի ստույգ՝ աշխուժացավ դանդաղած մշակութային ընթացքը, որի՞ սկիզբը կորչում էր դարերի խորքում։ Մեր մշակույթը բոլորում է կաշկանդվածությունը։ Սուսջինջ աշխուժացման երաշխավորությունն

«Արվեստը հոգեւոր բարեկամություն է, իսկ արվեստագետները անդորրի ճարտարապետ»։ Կոյանեն Ռուդիկի արվեստը, որ իր հոգին սիրո անխառն է, անաղարտ եւ անբիծ», գրել է «Խօսնակի» խմբագիր Ա. Սեմերճյանը։

Ազատությունը հարցեր է բացում անում մեր մշակույթի առջեւ։ Արվեստի աշխարհի նոր միջավայրերի ու հարցերին պատասխանողներից մեկն է Ռուդիկ Պետրոսյանը։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՅԱՆԵՅԱՆ

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Գինեձոն ժուռնալիստի տանը

Դեկտեմբերի 21-ին ժուռնալիստի տանը տեղի ունեցավ Արտավազդ Խաչիկյանի «Երկաթե վարագույրի 2 կողմերում» գրքի գինեձոնը (սփյուռքում ընդունված այս բառն առաջարկեց հեղինակն ինքը՝ մի քիչ սարքովի «շնորհանդես» կամ օտարամուտ «պրեզենտացիա» բառի փոխարեն, եւ, պետք է ասել, բառի օգտագործումն ավելի քան տեղին էր, քանզի գիրքը ցողվեց շամպայնի վարդագույն շիթերով, ինչը ներկաներից մեկին առիթ տվեց կարոտով հիշելու «Սովետական» շամպայնը...)։

Գրքում ամփոփված են հեղինակի տարբեր տարիների հուշերն ու ուղեգրությունները, որոնց մեծ մասը հրապարակվում է առաջին անգամ։ Այն հրատարակել է ընտանիքի առողջության պահպանման հայկական կենտրոնի «Հույս» հրատարակչությունը՝ հեղինակի դստեր հովանավորությամբ։

Գինեձոնին ներկա էին լրագրողներ, հրապարակախոսներ, հեղինակի հին ու նոր գործընկերներ, որոնք շատ բան ունեին ասելու ոչ միայն գրքի, այլեւ Խաչիկյան մարդու, ընկերոջ, հասարակական գործչի, քաղաքացու, կազմակերպչի մասին (անենք, որ իր ստեղծման համար նրան է պարտական Արմենպրեսը եւ հենց նույն ժուռնալիստի տունը)։ Այստեղ էին, ինչպես նշեց գինեձոնի կազմակերպիչ տիկին Աստղիկ Գեւորգյանը, «Ոսկե գրչի» երբեմնի դափնեկիրները՝ Մարգո Ղուկասյանը, Զորի Բալայանը, Արամայիս Սահակյանը։

Գինեձոնը դարձավ անցած գնացած օրերի, հեղինակի անձին առնչվող ուրախ-տխուր դեպքերի մի յուրատեսակ հուշատետր։

Մասնավորապես անհնար է չառանձնացնել Զորի Բալայանի գայթակղիչ բարեմաղթանքը՝ Արտավազդ Խաչիկյանի հաջորդ գրքի գինեձոնն անցկացնել նրա եւ նրա նախնիների հայրենիքում՝ Նախիջեւանում։

Լ. Պ.

ԱՄՆ

Համբարձում Բերբերյանի 90-ամյակին

Քեմբրիջի (Մասաչուսեթս, ԱՄՆ) Սուրբ Երրորդություն հայկական եկեղեցու Երեւանի երգչախմբային ընկերության Սուրբ Ծննդյան տոների առիթով տված ավանդական համերգի ժամանակ հարգանքի տուրք է մատուցվել բազմավաստակ երգահան Համբարձում Բերբերյանին, նրա 90-ամյա հոբելյանի առթիվ։ Այն տեղի է ունեցել դեկտեմբերի 10-ին եկեղեցու կից դահլիճում, ի գնահատումն հայկական երաժշտական արվեստի բնագավառում Բերբերյանի նվիրական ներդրումների, որոնք մեծապես հարստացրել են մեր մշակույթի գանձարանը։ Այս մասին է հաղորդում ԱՄՆ-ում լույս տեսնող ՌԱԿ անգլիատառ պաշտոնաթերթ «Արմինիըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթը։

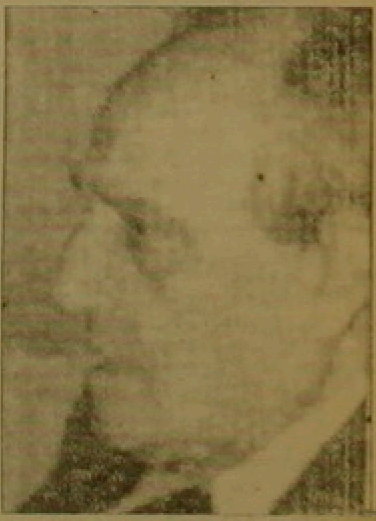

ԱԶԴԱԳԻՐ

Էլբակյան թատրոն

Վաղվանից էլբակյան թատերախումբը փոքրիկ հանդիսատեսին կներկայացնի Արմեն Էլբակյանի «Ձմեռային կարոտ» երաժշտական հեքիաթը։ Ներկայացումների սկիզբը՝ ժամը 10.30-ին, 12-ին, 13.30-ին, 15-ին։

Պարոնյան թատրոն

Երկուշաբթի՝ դեկտեմբերի 25-ից երաժշտական կոմեդիայի թատրոնը հրավիրում է դիտել Ա. Սարգսյանի «Կախարդական քարանձավ» բեմադրությունը։ Սկիզբը՝ ժամը 10-ին, 11.30-ին, 13-ին, 14.30-ին, 16-ին։

Դրամատիկական թատրոն

Ղափլանյան դրամատիկական թատրոնն այսօրվանից հրավիրում է դիտել Ամանորի «Ով որտեղ էր խելք բաժանելիս» ուրախ ներկայացումը։ Թումանյանի հեքիաթների հիման վրա արված բեմադրության հեղինակն է Արմեն Խանդիկյանը։ Ներկայացումների սկիզբը՝ ժամը 11-ին, 12.30-ին, 14-ին եւ 15.30-ին։

Համազգայինի թատրոն

Դեկտեմբերի 25-ից թատրոնը կներկայացնի «Սեւ սուտը» զվարճալի ներկայացումը՝ թումանյանական բեմաներով։ Ներկայացումների սկիզբը՝ ժամը 10.30-ին, 12-ին, 13.30-ին, 15-ին եւ 16.30-ին։

Մեսրոպ թատրոն

Դեկտեմբերի 26-ից թատրոնը փոքրիկ հանդիսատեսին կներկայացնի Անահիտ Աղասարյանի «Կախարդական խնձորները»։ Ներկայացումների սկիզբը՝ ժամը 10-ին, 11.30-ին, 13-ին, 14.30-ին եւ 16-ին։

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանսիայում լույս տեսավ «Հայերենի գործնական ձեռնարկ»

Ինչպես հայտնի է, Ֆրանսիայի վարժարանների ավարտական դասարաններում հայերենն անցյալ ուսումնական տարվանից դասվում է ընտրական առարկա համարվող երկու տասնյակ լեզուների թվին։ Ներկայումս հայերենի քննության պատրաստվող աշակերտներին եւ հայոց լեզու ուսուցանող մյուս անձանց մեծապես կօգնի վերջերս Ֆրանսերեն լույս տեսած «Հայերենի գործնական ձեռնարկը», որի հեղինակն է Էլիզա Կարապետյանը։ Նա Գրենոբլի ակադեմիայի ռեկտորատում պատասխանատու է հայերենի քննությունների բնագավառում։ Արեւելյան լեզուների ու քաղաքակրթությունների ազգային ինստիտուտում այս տարի ընդունվել է դասավանդման մեթոդի նրա նախագիծը, որի վրա էլ հենց հիմնված է հիշյալ ձեռնարկը ։ի դեպ, ուսուցանողի հեղինակն է Գ. Գ[illegible]։ Նախաձեռնողը Արեւելյան լեզուների ու քաղաքակրթությունների ազգային ինստիտուտի հայկական բաժնի դասախոսուհի Անահիտ Տոնապետյանն բոլորում է փաստական Կարապետյանի ձեռնարկի կարեւորությունը, որը լրացնում է ֆրանսախոս միջավայրում հայերենի դասավանդման գործում մինչեւ օրս եղած բացը։

Մաչլեյի եւ հեսաբի կազմված ձեռնարկը կարող է օգտակար լինել թե աշակերտների եւ թե դասատուների համար։ Տեքստերի զգալի մասը պատկերազարդ է, կան մեկնաբանություններ, վարժություններ, բառարաններ։ Յուրաքանչյուր օգնում են առանձին փոքր բառացանկեր։ Աշակերտների բառապաշարը հարստացնելու եւ երկակենտական գիտելիքներ տալու նպատակով գիրքն ունի նաեւ հայերեն-ֆրանսերեն այբբենական բառացանկ եւ հայերենի երաժշտության համառոտ ակնարկ։

ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Արաբական աշխարհի առաջնությունը Բեյրութում

ՏԱՃԱՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Բեյրութ

Լիբանանի անկախության տարեդարձի նախօրյակին Բեյրութի «Վերսայ» կինոթատրոնում տեղի ունեցավ արաբական աշխարհի շախմատի չեմպիոնատի՝ II-րդ առաջնության բացման հանդիսավոր արարողությունը: Բազմաթիվ կատարեցին Լիբանանի վարչապետի ներկայացուցիչ Արդ Ալ Ռահիմ Միրաք և Լիբանանի շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ Մոհամմեդ Սուխար: Մասնավոր հրավերով, «Վերսայ»-ի պատվո հյուրերի թվում էր Հայաստանի Հանրապետության նախարարապետ Երվանդ Մելքոնյանը: Լիբանանի շախմատի ֆեդերացիան փափագ է հայտնել մասնակցել 1996-ի շախմատի Երևանյան համաշխարհային օլիմպիադային տղամարդկանց և կանանց թիմերով: Ի դեպ, երկրի չեմպիոնուհիներ էին դարձել Սոսան և Քնար Մուրադյան քույրերը, ի բացակայության Լիբանանի երկար տարիների չեմպիոնուհի, գեղեցկուհի Դանիել Պետրոսյանի, որը մայր է դարձել:

Արաբական աշխարհի տղամարդկանց առաջնությունում իրենց ուժերն են չափում առաջին մրցանակի հավակնորդներ, Աֆրիկայի բազմակի չեմպիոններ, միջազգային գրոսմայստերներ Բու Ազիզը (Թունիս) և Համդուշին (Մարոկկո): Հիանալի է խաղում Ասիայի բազմակի չեմպիոն, միջազգային վարպետ Իմադ Հակկին, որը սերտ կապեր է ստեղծել և հիացմունքով է արտահայտվել Սիրիայում մարզչական աշխատանք կնքած Հայաստանի բազմակի չեմպիոն, միջազգային վարպետ Էդուարդ Մնացականյանի մասին: Ուրախալի է, որ Լիբանանի շախմատի ֆեդերացիայի գանձապահն է Հայ Կաթողիկե Միության շախմատի ֆեդերացիայի անդամ, ակումբի մարզիչ Էլի Հովսեփյանը: Վերջինս ակտիվ մասնակցում է արաբական աշխարհի առաջնության կազմակերպման աշխատանքներին: Իսկ պարտիաների ընթացքը ներքին հեռուստատեսային համակարգով փոխանցվում է լրագրողների և մեկնաբանների համար տրամադրված սրահը, որտեղ շախմատային լայն տախտակի վրա վերլուծության են ենթարկվում խաղացված քայլերն ու պարտիաները: Մրցաշարը տեղի է ունենում շվեյցարական մրցակարգով 11 տուրով: Չեմպիոնը պարգևատրվելու է 1500, 2-րդը 1000, 3-րդը 500 դոլարով: Մասնակիցներին պարգևատրելու են նաև հուշանվերներով և զանազան նվերներով, որոնք տրամադրել են հովանավոր ֆիրմաները:

Համո Սուքիասյանը և Երվանդ Մելքոնյանը

Նշանակալից պիտի լինեինք, եթե արաբական աշխարհում էլ ունենայինք հայ ուժեղ շախմատիստներ, ինչպիսին է Հալեպից Միքայել Ծատուրյանը, որը դժբախտաբար չի մասնակցում այս չեմպիոնատին: Իսկ երևանցի շախմատիստները 1996-ին կծանոթանան արաբ շախմատիստների հետ: Նրանք ժառանգներն են այն ժողովրդի, որը շախմատը (Շահ-Մաթ արտահայտությունը նշանակում է Արքան մահացավ) ներմուծեցին Եվրոպա, Իսպանիայի արաբական դեսպանության միջոցով, միջին դարերում: Այն հասավ մինչև Նորվեգիայի վիկինգներին, ինչպես որ ցույց են տալիս բրիտանական Լևիս կղզիների շախմատի ֆիգուրները, որոնց պատվին ամեն տարի տեղի է ունենում միջազգային մրցաշար:

Այս նյութը, ոչ մեր մեղքով, զավով, ժամանակավրեպ է: սակայն կարծում ենք, արժանի է ուշադրության:

Իլյումժինովի խորամանկ քայլը

Սինգապուրում տեղի ունեցած տրեզիդենտական խորհրդի նիստում ՖԻԴԵ-ի տրեզիդենտ Կիրսան Իլյումժինովը հանդես եկավ հետաքրքիր առաջարկությամբ, որն օրենքի ուժ ստացավ: Իլյումժինովն առաջարկում է ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի առաջնությունները անցկացնել ամեն տարի և այն էլ ծննդյան տոների օրերին՝ դեկտեմբերի 25-ից հունվարի 10-ը: Որոշվել է, որ նոր տարբերակով առաջին առաջնությունն անցկացվելու է գալիք տարվա վերջին, որին մասնակցելու են 96 շախմատիստներ՝ ՖԻԴԵ-ի անդամ երկրների չեմպիոնները և այն գրոսմայստերները, ովքեր բարձր գործակիցներ ունեն: Առաջնությունն անցկացվելու է գավաթային սկզբունքով: Մրցանակային հիմնադրամը կազմելու է 5 մլն դոլլար, որն աննախադեպ է շախմատային մրցումների համար: Աշխարհի չեմպիոնը ստանալու է 1.5 մլն, իսկ եզրափակիչի մասնակիցը՝ 1 մլն դոլլար: Գալիք մայիսին կայանալիք ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի առաջնության Կարպով-Կամսկի եզրափակիչ մրցախաղի հաղթողը միաժամանակ իրավունք է ստանալու հանդես գալ 1996 թ. դեկտեմբերին մեկնարկելիք աշխարհի առաջնության եզրափակիչում: Այսպիսով մեծահարուստ Իլյումժինովը շախմատային խորամանկ քայլի է դիմում: Նա դրանով վերջ է դնում երկարաժամկետ չեմպիոնների թագավորությանը, որոնք հաճախ իրենց կամքն են թելադրում շախմատի համաշխարհային բարձրագույն ատյանին՝ ՖԻԴԵ-ին: Մասնագիտությամբ տնտեսագետ և մեծ գործարար ՖԻԴԵ-ի նոր նախագահը, որը 25 տարեկանում դարձել է միլիոնատեր, լավ գիտի փողի ուժը և նրա շնորհիվ, հավանաբար, կարգուկանոն հաստատի շախմատային աշխարհում: Ամեն տարի իրար հաջորդող նոր չեմպիոնները ժամանակ չեն ունենա հակադրվել ՖԻԴԵ-ին, որն Իլյումժինովի գլխավորությամբ ֆինանսապես, ըստ երևույթին, կդառնա հզոր կազմակերպություն:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Մարադոնան դասախո՞ս ու դիպլոմակի՞ր

Ոչ, դա՛ երազի մեջ չէ: Դիեգո Մարադոնան խոսք համալսարանում է, այն էլ աշխարհի ամենահեղինակավոր համալսարաններից մեկում՝ Անգլիայի Օքսֆորդ համալսարանում: Մարադոնան, որին դիպլոմ շնորհեցին (չգիտենք ինչ մասնագիտությամբ, հավանաբար, կոկայինի գործածության...) 20 րոպե ստուդենտ խոսեց, առանց դադարի խոսեց ֆուտբոլի մասին՝ դատապարտելով թիմերի նախագահներին և կրկին կոչ անելով խաղացողներին հիմնել միջազգային պրոֆեսիոնալ միություն ֆուտբոլիստների իրավունքները պաշտպանելու համար: Մարադոնայի առաջարկը [illegible] նշանակում է ստեղծել ՖԻՖԱ-ի մի նոր տարբերակ: Ի՞նչ մասին կլինի Դիեգոյի հաջորդ կոչը... Սպասենք անհամբերությամբ: Գ. Ա.

ԽՃԱՆԿԱՐ

«Շանհայը» չեմպիոն

Չինաստանի ֆուտբոլի անդրանիկ պրոֆեսիոնալ առաջնության հաղթող դարձավ «Շանհայ» թիմը, որը սա կայն գավաթի խաղարկության եզրափակիչում 0-2 հաշվով զիջեց «Ջինան Թայշան» թիմին:

Մրցավարներին ծեծում են

Մրցավարներին ծեծելու համար Զամբիայում ընդհատվել էին երկրի առաջնության խաղերը: Զամբիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան ի պաշտպանություն մրցավարների գործադուլ էր հայտարարել: Առաջնությունը վերսկսվեց, երբ ոստիկանությունն ապահովեց մրցավարների անվտանգությունը մարզադաշտերում:

Էդմունդոն դատարանում

Բրազիլիայի հավաքականի և «Ֆլամենգո» թիմի հարձակվող Էդմունդոն Ռիո դե Ժանեյրոյում իր Jeep մակնիշի ավտոմեքենայով վթարի պատճառ դարձավ, որի հետևանքով զոհվեցին երեք մարդ: 23-ամյա Էդմունդոն, ըստ ականատեսների շատ արագ էր վարում մեքենան և նրան հիմա հրավիրել են դատարան:

ԽՆԴԻՐ

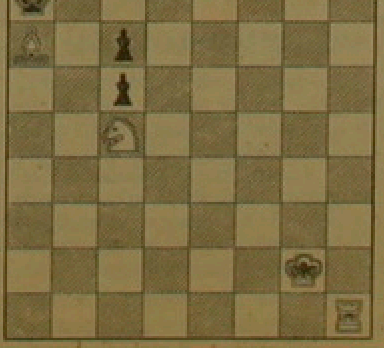

Մատ 3 քայլից

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Օլիմպիադաների լուսաբանման NBC-ի բացառիկ իրավունքը

ԱՄՆ-ի առաջատար NBC հեռուստատեսային ցանցը, որը «Ջեներալ Էլեկտրիկ» ընկերության դուստր ձեռնարկությունն է, իր բոլոր մրցակիցներից առաջ անցնելով, կնքել է մի գործարք, որով ստացել է ԱՄՆ-ում մինչև 2008 թ. բոլոր օլիմպիական խաղերը լուսաբանելու բացառիկ իրավունք: Այդ մասին տեղեկացնող «Ծայնենըլ բայմզ» թերթը նշում է, որ NBC-ին 2,3 միլիարդ դոլլար կվճարի կաբելային հեռուստալիքներով 2004 և 2008 թթ. օլիմպիադաների և 2006 թ. ձմեռային խաղերի հեռարձակման լուսաբանման իրավունքի համար: Ընկերությունն արդեն իրավասու է լուսաբանելու Ատլանտայի 1996 թ. գլխ օլիմպիադան, Սիդնեյում կայանալիք 2000 թ. ամառային խաղերը և Սոլթ Լեյք Սիթիի 2002 թ. ձմեռային օլիմպիադան: Սակայն Ճապոնիայի Նագանո քաղաքում 1998 թ. անցկացվելիք ձմեռային օլիմպիադայի լուսաբանման իրավունքը պատկանում է ամերիկյան երրորդ խոշոր հեռուստաընկերությանը՝ CBS-ին: Պ. Բ.

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Մակինրոյի փողկապը

«Այս մարդը հագնվել չգիտի», աշխարհահռչակ նախկին թենիսիստ Ջոն Մակինրոյի մասին ասում էին ամերիկացիները, որոնք իրենց հերթին եվրոպացիների կողմից անճաշակ են համարվում: Նյու Յորքում վերջերս բացված մի ցուցասրահում, որը պատկանում է Ջոն Մակինրոյին և որտեղ նկարներ են ցուցադրում, Ջոն Մակինրոյը ներկայացել էր միլիարդատեր Դոնալդ Տրամփի նախկին կնոջ Իվանա Տրամփի հետ: Ըստ լրագրողների, Ջոն Մակինրոյն այս անգամ էլ շատ անճաշակ ձևով էր հագնվել, վզին անցկացնելով մի փողկապ, որը չէր սազում նրա վերնաշապիկին: Հավանաբար սա առաջին դեպքն էր, երբ Մակինրոյը փողկապ էր կրում: Ուրեմն նրան կարելի է ներել: Գ. Ա.

Հանգուցյալը ֆուտբոլային խաղի հանդիսատես

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Ֆուտբոլը կարո՞ղ է մահացած մարդկանց էլ մարզադաշտ կանչել: Հարցը կարող է զավեշտալի թվալ: Բայց դա կարող է և իրական լինել: Մի տարիքավոր ֆուտբոլասեր, որը Սևիլիայի «Բեթիս» թիմի (Իսպանիա) մոլի երկրպագուն էր, մահանալուց առաջ կտակ էր թողել որդուն, որ մահվանից հետո իր մարմինը վառեն և մոխիրը տանեն իր հետ տանի «Բեթիսի» ամեն մի խաղին: Կտակի պայմանն այն էր, որ երբ զավակը հոր պահանջը չկատարի, ապա ժառանգները պետք է փոխհանեն: Տղան կատարելով հոր պատվերը, աճյունի մոխիրը տեղավորում է օդանավի ուսի մեջ և իր հետ վերցնում «Բեթիսի» խաղին: Բայց մարզադաշտ մտնելու մոտ օրինապահ մարմինների ներկայացուցիչները կանգնեցնում են հանգամանք տղային, քանի որ արգելված է մարզադաշտ մտցնել: Դեպ ավելին, մեկ այլ օրենքի համաձայն մահացած անձին մարզադաշտ տեղափոխելն արգելված է: «Սպիտակ և կանաչ» («Բեթիսի» գույները) ֆուտբոլասերն ապիրված ալյումի է ակումբի նախագահ Մանուել Ռուիզ դե Լոպերայի գրասենյակը: «Ի՞նչ անեմ հայրիկիս, ինչպես հավատարիմ լինեմ նրա ցանկությանը, իմանալով, որ մեծ զոհարներ են կապված այս հավատարմության հետ», հարցով նախագահին դիմում է այս անպատեհություն որդին: «Բեթիսի» նախագահը հուզված այս մարզասերի պատմածից, առաջարկում է նյութը գերեզման չէ», հրաժարվել սենյակը, որ մոտիկացած անձ է ներկա: «Բեթիսի» երիտասարդ երկրպագուին ափված վերադարձ րին հոր աճյունը: Բայց չուզելով «հայրիկին» զրկել խաղերից խորամանկ ֆուտբոլասերի մոտ մի ուրիշ միտք ծագեց, «երբ մարզադաշտերում ապակե շշերն արգելված են, ապա ինչո՞ւ չպատրաստել ավազարկղ մի տուփ և հայրիկի մոխիրը տեղավորել այնտեղ»: Հիմա «Բեթիսի» երկրպագուն և տուփի մեջ գետեղված իր «հայրը» հետևում են իրենց սիրելի թիմի խաղին, մարզադաշտի նստարաններից: Եվ երբ «Բեթիսը» գոլ է խփում որդին «հայրիկին» (տուփը) վեր է բարձրացնում գլխի երկինք, որ տեսնի «հայրիկն» էլ ուրախանա:

Ասում են, որ խորամանկությունը խելքով այս ավազարկղ-տուփը բռնած հավասարիմ որդու պատմությունը սկսել են ավելի մեծ թիվ հաստատել Սևիլիայի «Բենիտո Վիլյամարինի» («Բեթիսի») մարզադաշտ...

Բաժինը վարեց
ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ

«Հայր» և որդուն դժվար է տարբերել «Բեթիսի» մոլեռանդ երկրպագուների մեջ

digitised by A.R.A.R.@

ՄԵԾԱՄՈՐ

ՀԱԷԿ-ի շահագործումը ժամանակավոր լուծում՝ մինչեւ կառուցվի նորը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: Ի տարբերություն հայկական ատոմակայանի վերագործարկման հետ կապված մի շարք մասնագետների բացասական տեսակետների, խնդիրը բոլորովին այլ տեսանկյունից է դիտում ռուսական էներգետիկայի ճանաչված մասնագետ դոկտոր Է. Նազիկյանը: Վերջինս 34 տարի աշխատել է Մոսկվայում, էներգետիկայի բնագավառում, իսկ 1992 թ. հաստատվել է Լոս Անջելեսում: Նազիկյանը համոզված է, որ հայկական ատոմակայանի 2-րդ բլոկի գործարկումը միանգամայն խելամիտ քայլ է, որը Հայաստանի համար նպատակային է. ա) լուծում կտա տարեկան 2.6-2.7 մլրդ կՎտ/ժ էլեկտրաէներգիա, որը կազմում է 1994 թ. արտադրվածի 50 տոկոսը, բ) ստեղծել հնարավորություններ նվազեցնելու Սեւանից արտահոսող ջրի քանակը, որն անդրադառնում է լճի մակարդակի վրա, գ) հնարավորություն ստեղծել երկրի արդյունաբերական ձեռնարկությունների համար մեծացնելու թե իրենց հզորությունը եւ թե աշխատատեղերի քանակը, որը կբարելավի ժողովրդի տնտեսական վիճակը, դ) ավելացնել բնակիչներին տրվող էլեկտրաէներգիայի քանակը հասցնելով օրական 16-18 ժամի, ե) նվազեցնել էներգիայի կորստի քանակը, որն այսօր կազմում է արտադրվող էլեկտրաէներգիայի 30 տոկոսը: Նորմալ պայմաններում այդ կորուստը կազմում է 10-12 տոկոս:

Է. Նազիկյանը դիտում է, որ կայանի գործարկումը որեւէ վտանգ չի ներկայացնում Հայաստանի համար: Միեւնույն ժամանակ նա թվարկում է մի շարք դրդապատճառներ, որոնք ստիպում են զգույշ լինել կայանի շահագործման հարցում: Առաջին հերթին, իհարկե, երկրաշարժային ակտիվ գոտին է, բայց Նազիկյանի կարծիքով, շատ հաճախ այդ վտանգի մասին են խոսում այն մարդիկ, որոնք չեն աշխատում շինարարական ոլորտներում եւ հեռվից խորհուրդներ են տալիս: 1988-ի երկրաշարժը ցույց տվեց, որ կայանը վստահելի կառույց է:

Է. Նազիկյանը լուրջ չի ընդունում նաեւ ուժով աշխատող էլեկտրակայանների կառուցման առաջարկը Հայաստանում, քանի որ դրանք լավագույն դեպքում կարող են տալ պահանջարկի բավարարման 2 տոկոսը: Չհամաձայնելով նաեւ այն կարծիքների, որ ատոմակայանը բացվում է քաղաքական նպատակներով, միեւնույն ժամանակ նա գտնում է. «Վերջապես չի կարելի անտեսել վերոհիշյալ բլոկից ստացված էլեկտրաէներգիայի ինքնարժեքը, որը երկու անգամ ավելի էժան է, քան ՋԷԿ-երից ստացվածը: Հայաստանի ատոմակայանի երկրորդ բլոկի շահագործումը ես դիտում եմ որպես ժամանակավոր լուծում 4-5 տարվա համար, որպեսզի այդ ժամանակամիջոցում առաջավոր երկրների օգնությամբ կառուցվի նոր, բոլոր տեսանկյուններից այժմեական, բարոյապես անվտանգ, հզոր ատոմային էլեկտրակայան»:

OK ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԻՆՏԵՆՍԻՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Մի ծուլացեք այլեւս !!!

ENGLISH

Հենց հիմա զանգահարիր
26 85 92, 26 70 23

Մեկ-երկու ամիս եւ դուք... կխոսեք OK

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառում կամ փոխանակում եմ Ստեփանավանից մեկ կմ հեռավորության վրա գտնվող Կիրով բնակավայրում 2 սենյականոց սեփական տունս Երեւանում գտնվող բնակարանի հետ: Ունի ռուսական վառարան, նկուղ, 2 ցախանոց, գոմ, 1000 քմ տնամերձ այգի: Ինչպես նաեւ 1,4 հեկտար վարելահող (կարտոֆիլ, ցորեն): Զանգահարել 581841, 582483:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Զվարթնոց» օդանավակայանի բեռնային համալիրի շինարարության ծրագրի իրականացման գրասենյակը աշխատանքի է հրավիրում անգլերենի կատարյալ իմացությամբ, բիզնեսի ղեկավարման, ֆինանսի եւ շինարարության փորձ ունեցող մասնագետների: Արտասահմանյան կազմակերպության հետ նախկին աշխատանքի փորձը ցանկալի է: Երաշխավորվում է բարձր աշխատավարձ: Հեռ. 770988, 749693

ԱՇԽԱՐՀ

Փրկված ուղեւորներ 4 կմ-ից ընկած «Բոինգից»

Ինչպես հաղորդել էինք, երկու օր առաջ Մայամիից թռիչքային Կալի քաղաք չվերթ կատարելիս աղետի էր ենթարկվել «Ամերիքըն էյրլայնզ» ընկերության մարդատար «Բոինգ 757» ինքնաթիռը, որի 150 ուղեւորներից եւ անձնակազմի 8 անդամներից, ինչպես հայտնի դարձավ, ողջ են մնացել միայն 5 ուղեւոր, որոնցից 1-ը երեկ մահացավ, իսկ 4-ը գտնվում են հիվանդանոցում: Այս միջադեպում անհավատալին այն է, որ ինքնաթիռը վայր է ընկել 4 կմ բարձրությունից: Աղետի օրջանում շարունակվում են որոնման ու փրկարարական աշխատանքները:

Ադրբեջանական Տու-134. Ռուսներն են մեղավոր

ԲԱՔՈՒ, 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Հայտնի դարձան դեկտեմբերի 5-ին Նախիջեւան-Բաքու չվերթի Տու-134 օդանավի վթարի պատճառները (Նախիջեւանից թռած օդանավն ընկել էր օդանավակայանից 6 կմ հեռավորության վրա): Ինչպես ցույց է տվել փորձաքննությունը, վթարի պատճառ են դարձել 1993 թ. Բիկովոյի ավիանորոգման գործարանում ինքնաթիռի ձախ շարժիչում տեղադրված ոչ ստանդարտ հեղույսները: Ինչպես հայտնեց «ԱԶԱԼ» ընկերության գլխավոր տնօրեն Աղայար Ալիեւը, «դա հանգեցրել է այն բանին, որ թռիչքից հեղույսներն սկսել են թուլանալ եւ ի վերջո ընկել են»:

Ղազախստանում նավթի հեռանկարային պաշարներ

Ղազախստանի էներգետիկայի եւ հանքային ռեսուրսների նախարար Սամիհ Դավլաչեհը հայտարարել է, որ գիտական ուսումնասիրությունների համաձայն Ղազախստանում նավթի ու գազի բավականաչափ պաշար կա՝ դրանց վաճառքով զբաղվելու համար, հաղորդել է ԴՊԱ գործակալությունը: Դավլաչեհը «Ալ Դաուլա» օրաթերթին հաղորդել է, որ յոթ արտասահմանյան ընկերությունների կողմից Ղազախստանի տարբեր հատվածներում նավթի որոնման աշխատանքների ավարտից հետո, իր նախարարությունը կսկսի հորատման աշխատանքներ իրականացնել այն տարածքներում, որտեղ նավթ է հայտնաբերվել:

ԼՏ

ՈՒԿՐԱԻՆԱ

Չեռնոբիլը փակվելու է մինչեւ 2000 թվականը

Շուրջ 3 միլիարդ դոլլար նոր կառուցելու համար

OSSՎԱ, 21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, MONITOR: Չորս տարի տեւած բանակցություններից հետո, Կանադայի մայրաքաղաքում Մեծ 7-յակի եւ Կիեւի ներկայացուցիչների միջեւ ստորագրվեց փոխադարձ համաձայնության մի փաստաթուղթ: Կանադան, որ ներկայիս նախագահն է 7-յակի երկրների, այն ստորագրեց անգամ մյուս երկրների անունով: Ըստ փաստաթղթի, Չեռնոբիլի ատոմակայանը մինչեւ 2000 թիվը փակելու համար Ուկրաինան ստանալու է 800 միլիոն դոլլար հատկացում, իսկ նոր ատոմակայան կառուցելու եւ մնացյալի վերանորոգելու համար՝ 1.8 միլիարդ դոլլար վարկ: Ստորագրման արարողությունից առաջ տված մամլո ասուլիսում Ուկրաինայի շրջակա միջավայրի նախարար Յուրի Կոստենկոն գանգատվեց, թե արեւմտյան երկրները տնտեսական ճնշում են բանեցնում Կիեւի վրա Չեռնոբիլի փակումը արագացնելու համար, այնինչ իր երկրի սահմաններից հազիվ 60 կմ հեռու, Ռուսաստանում, Կուրսկում, գործում է նույն սերնդի մեկ այլ ատոմակայան, որի նկատմամբ նման պահանջներ չեն ներկայացվում:

Իսրայելում եւս անցկացվեցին Պետդումայի ընտրություններ

Փոքրիկ Իսրայելում մեծ սենսացիա դարձավ կիրակի օրը՝ դեկտեմբերի 17-ին ներգաղթյալ Ռուսաստանի քաղաքացիների ակտիվ մասնակցությունը ՌԴ Պետդումայի ընտրություններին: Չնայած կիրակին Իսրայելում աշխատանքային օր է (հանգստյան օրերն են ուրբաթն ու շաբաթը), հետմիջօրեին հազարավոր նախկին ռուսաստանցիներ շարժվեցին դեպի ընտրական տեղամասեր: Իսրայելում ապրում են շուրջ 800 հազար նախկին ԽՍՀՄ քաղաքացիներ, որոնցից մոտ 50 հազարը պահպանել է Ռուսաստանի քաղաքացիությունը: Նրանց համար կազմակերպված են 3 ընտրական տեղամասեր Թել Ավիվում, Հայֆայում եւ Բեր Շեւայում: Իսրայելցի ռուսների քվեները միացվում էին Մոսկվայի թիվ 202 կենտրոնական ընտրատարածքի քվեներին: Ընտրությունների առթիվ Իսրայելում ՌԴ դեսպան Սերգեյ Մնենկովը «Մոքսետղնիկ» շաբաթաթերթի թղթակցին ասաց, որ ոչ ոք չէր սպասում նախկին ռուսաստանցիների նման ակտիվության, քանզի մշտական բնակության երկիրը փոխած անձինք սովորաբար քիչ են հետաքրքրվում նախկին հայրենիքի ճակատագրով: Թղթակիցը նշում է, որ դեկտեմբերի 17-ին Իսրայելի ընտրական տեղամասերի մոտակայքում կարելի էր լսել կոմունիստական կարգախոսներ, իսկ մի ծերունի կարմիր դրոշը պարզած երգում էր ԽՍՀՄ օրհներգը եւ «Ինտերնացիոնալը», ընդ որում վերջինս՝ հաջորդաբար ռուսերեն եւ ֆրանսերեն լեզուներով:

Պ. Ք.

Վեներական հիվանդությունների աննախադեպ աճ Ռուսաստանում

Բոլոր վարակիչ հիվանդություններից Ռուսաստանում առավել մտահոգիչը վեներական հիվանդություններն են: «Վերջերս դրանց թիվը աճն աննախադեպ է, եւ արդեն կարելի է խոսել ազգի առողջությանն սպառնացող իրական վտանգի մասին», հայտարարեց ՌԴ սանիտարահամաճարակաբանական հսկողության ղեկավարի տեղակալ, երկրի գլխավոր սանիտարական բժիշկ Եվգենի Բելյաեւը: Նա հայտնեց, որ միայն այս տարի 10 ամսում արձանագրվել է սիֆիլիսով հիվանդանալու 200 հազար նոր դեպք: «Նման բան Ռուսաստանում երբեք չի եղել, մանավանդ որ այժմ դրան գումարվում են ՁԻԱՀ-ով վարակված 1033 անձինք», պարզաբանեց Բելյաեւը:

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM

Applications are now being accepted for the 1996/97 fulbright scholar program. Candidates must possess a doctoral degree (or equivalent professional training and experience) and English proficient sufficient to conduct research or to lecture in the United States.

Candidates will be considered in the following fields:

1. POLITICAL SCIENCE, INTERNATIONAL RELATIONS, AND LAW
2. AMERICAN STUDIES (HISTORY, LITERATURE, SOCIETY OR CULTURE OF THE UNITED STATES)

Application forms may be obtained from the USIS office at the U. S. Embassy, Marshal Baghramian 18 or the IREX office, room #38e at the American University of Armenia, Marshal Baghramian 40. For further information or to submit applications, please contact the USIS office at 52-46-61, or IREX on 27-45-32.

Application deadline is January 31, 1996.

Առաջին անգամ Հայաստանում

«ԱՅՍՏԷՔ» հայ-ամերիկյան համատեղ ընկերություն

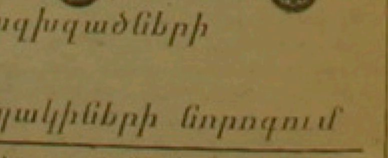

❑ Ավտոմեքենաների ճաքճքած ապակիների նորոգում եւ խազխզածների փայլեցում:

❑ Խանութների ապակիների նորոգում

Երևան, Նոր-Արեշ, Աքոյան 17 փ., տուն 51

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Նաիրի» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65, Դասիչ 69149, Պատվեր 2012 Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 22. 12. 1995 Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@